

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24. Inzeratni oddelki: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26. Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42. Računi: za ljubljansko pokrajino pri pošto-čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118. IZKljučno ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izbeha vsak dan zmanj ponedeljka. Narednja zmanj mesečno Lir 150, za inozemstvo vključno s Ponedeljskim letom Lir 36,50. Uredništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5. — Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24. Rokopisni se ne vračajo. CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di governo italiana ad estero: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Ripetute azioni notturne contro convogli nemici

Tre grossi piroscafi per complessive 31.000 tonn. affondati ed altri 3 danneggiati — Impianti portuali di Biserta e navi alla fonda attaccati — 33 velivoli nemici distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 25 giugno 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1126:

In ripetute azioni notturne contro convogli nemici in navigazione lungo le coste settentrionali dell'Africa, nuovi successi sono stati conseguiti dai nostri reparti aerosiluranti che affondavano tre grossi piroscafi per complessive 31.000 tonnellate e ne danneggiavano altri tre. Gli impianti portuali di Biserta e navi alla fonda venivano attaccati dai nostri bombardieri.

Località della Sardegna sono state bombardate e spezzonate, nella giornata di ieri e questa notte, da formazioni avversarie alle quali la caccia italiana e germanica e le artiglierie della difesa hanno inflitto dure perdite. Risultano abbattuti sette apparecchi dai cacciatori italiani, 23 da quelli tedeschi, tre dalle batterie contraeree di cui due precipitati nei pressi di Macrae ed uno ad Olbia.

Vittime tra la popolazione e danni di qualche rilievo sono segnalati soltanto in provincia di Sassari, a Chivivani e Golfo Aranci.

Due nostri velivoli non hanno fatto ritorno alle basi.

Nota: Ecco e nomi dei piloti segnalati nelle azioni di aerosiluramento, citate dal bollettino odierno: Tenente colonnello Unia Carlo da Torino, capitano Magagnoli Dante da Bologna, capitano Di Bella Francesco Aurelio da Rocca Lumera (Messina), tenente Barzarotti Giuseppe da Milano, maresciallo Luppi Olivo da Rovere (Mantova), sergente Freschi Guido da Campi Bisenzio (Firenze).

Ponovne nočne akcije proti sovražnim konvojem

Trije veliki parniki s skupno 31.000 tonami potopljeni in 3 nadaljnji poškodovani — Pristaniške naprave v Bizerti in tamkaj zasidrane ladje napadene — 33 sovražnih letal uničenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 25. junija naslednje 1126. vojno poročilo:

V ponovnih nočnih akcijah proti sovražnim konvojem na plovbi vzdolj severne obale Afrike so naši oddelki torpednih letal dosegli nove uspehe in potopili tri velike parnike s skupno 31.000 tonami, poškodovali pa 3 nadaljnje. Pristaniške naprave v Bizerti in ladje, ki so bile tamkaj zasidrane, pa so napadli naši bombniki.

Kraje na Sardiniji so večeraj in snoči obšipale z zažigalnimi listi sovražne letalske skupine, ki so jim italijanski in nemški lovci in obrambno topništvo prizadeli hude izgube. 7 letal so sestrelili italijanski lovci, 23 nemški, a 3 protiletalske baterije in sta dve izmed njih treščili na tla v bližini Macrae, eno pa pri Olbiji.

Med prebivalstvom so zabeležene žrtve in omembe vredna škoda samo v pokrajini Sassari, v Chivivani in zalivu Aranci. Dve naši letali se nista vrnila na oporišče.

Pripomba: Pri akcijah letalskega torpediranja, navedenih v današnjem uradnem poročilu, so se odlikovali letalci: podpolkovnik Unia Carlo iz Turina, kapitan Magagnoli Dante iz Bologne, kapitan Di Bella Francesco Aurelio iz Rocca Lumera (Messina), poročnik Barzarotti Giuseppe iz Milana, narednik-vodnik Luppi Olivo iz Rovereja (Mantova) in narednik Freschi Guido iz Campia Bisenzia (Firenze). Izgube med prebivalstvom Chivivani in v zalivu Aranci znašajo 1 mrtvega in 8 ranjenih.

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 24. junija naslednje 1125. vojno poročilo:

Naša torpedna letala so med ofenzivnim izvidništvom nad alžirskimi obalami potopila 15.000 tonski parnik in torpedirala petrolejske ladje s 7000 tonami.

Nad Sardinijo je naš izvidnik zrušil naspromptno torpedno letalo, drugo pa hudo zadel.

Živahni letalski boji

17 sovjetskih izkrcevalnih čolnov potopljenih — 39 sovražnih letal sestreljenih nad zapadno Nemčijo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 25. jun. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo: Na vzhodni fronti je potekel dan, izvzemši krajevne napade na področju Velikih Luk, mirno.

Letalstvo je potopilo med lagunami na področju Kubana 17 čolnov za izkrcavanje ter obstreljevalo postojanke, prebivališča čet in dovozne zveze sovražnika.

V Sredozemlju je bilo brez lastnih izgub sestreljenih 33 angleških in ameriških letal, izmed katerih so jih 23 sestrelili nemški lovci sami.

Oddelki angleških bombnikov so prileteli preteklo noč na zapadno nemško ozemlje in napadli več mest, med njimi posebno Wuppertal, Elberfeld in Remscheid, s številnimi rušilnimi in zažigalnimi bombami. Izgube prebivalstva v napadenih mestih so hude. Dosej je bilo javljeno, da je bilo sestreljenih 31 sovražnih bombnikov.

Le perdite delle popolazioni di Chivivani e Golfo Aranci sono state accertate in un morto e otto feriti.

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 24 giugno 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1125:

Nostri aerosiluranti in ricognizione offensiva sulle coste algerine, hanno colato a picco un piroscavo da 15.000 tonnellate e silurato una petroliera di 7000. Nel cielo della Sicilia un ricognitore nazionale abbattuto un aerosilurante avversario e ne colpiva gravemente un secondo. L'aeroporto di Latachia di Siria e le linee di comunicazione di Fuca (Egitto) sono state attaccate con buon risultato da bombardieri italiani. Il nemico ha effettuato incursioni su La Spezia, Porto Empedocle e Catania causando in quest'ultima città numerosi crolli di fabbricati civili e alcune vittime tra la popolazione. Le artiglierie contraeree della Spezia abbattevano due velivoli. Un terzo precipitava in mare a ovest di Calambrone, colpito dal tiro delle batterie della difesa di Livorno.

Tra la popolazione di Catania a seguito dell'incursione di cui da notizia il bollettino di oggi si deplorano 19 morti e 106 feriti.

L'aerosilurante che ha affondato il piroscavo di 15.000 tonn; era pilotato dai marescialli Mammolo Angelo da Trasaghis (Udine) e Cineprari Radames da Perugia. La petroliera è stata colpita dal velivolo pilotato dal tenente Bonaiuto Luigi da Sarno (Salerno) e dal sergente Zger Bruno da Trieste.

Italijanski bombniki so z dobrim uspehom bombardirali letališča Latakija, Sirijo in prometne zveze v Fuki (Egipt).

Sovražnik je izvršil napade na La Spezia, Porto Empedocle in Catanijo. V zadnjem mestu je bilo porušenih mnogo civilnih poslopj in bilo je nekaj žrtev med prebivalstvom.

Protiletalsko topništvo v Speziji je sestrelilo 2 letal. Trete letalo je strmoglavilo v morje zapadno od Calambrone, zadeto s strelji obrambnih baterij v Livornu.

Med prebivalstvom Catanije se po napadih, ki jih omenja današnje vojno poročilo, obzležilo 19 mrtvih in 106 ranjenih.

Torpedno letalo, ki je potopilo 15.000-tonski parnik, sta pilotirala maresciala Mammola Angelo iz Trasaghis'a (Udine) in Cineprari Radames iz Perugiaje. Petrolejsko ladjo je zadelo letalo, ki ga je pilotiral poročnik Bonaiuto Luigi iz Sarna Salerna) in narednik Zger Bruno iz Triesteja.

Rojstvo princese

Rim, 23. junija. s. Davi ob 7.45 je Nj. Vis. vojvodinja Anconsa rodila princeso, ki jo bodo krstili za Marijo Isabelo. Vzvišena mati in novorojena princesa se zdravstveno odlično počutita.

Madžarsko odlikovanje ministra Bigginija

Budimpešta, 24. jun. s. Regent Horthy je odlikoval Eksk. Bigginija, ministra za narodno vzgojo, z velikim križem za madžarske zasluge.

Sozialna izjava Italije za žrtve potresa v Turčiji

Ankara, 24. jun. s. Kr. veleposlanik Italije Guariglia je zrazil turški vladi sozljive fašistične vlade za žrtve nedavnega potresa na področju Adapazarija. V radijskih poročilih ankarškega radija je bila izražena zahvala za sozljaje, ki so jih v preteklih dneh izrazile razne postaje držav Osi.

Nadaljnjih 8 letal je izgubil sovražnik pri dnevnih napadih na zasedeno zapadno ozemlje.

Nemška brza bojna letala so bombardirala v noči na 25. junij posamezne cilje na angleški južni obali.

Nemške podmornice so v Sredozemskem morju v budih borbah potopile v močno zavarovanih konvojih 3 ladje s skupno 15.000 br. reg. tonami.

Razpis volitev v Iranu

Ankara, 24. junija. s. Perzijski šah je razpisal volitve v zakonodajno zbornico po vsem Iranu. V italijanskih političnih krogih so sprejeli to vest s posebnim, ker je menda znano, da je država pod tujo zasedbo in da take volitve ne morejo pokazati resničnega mnenja perzijskega naroda.

Duce na seji direktorija Stranke

Raport tajnika Stranke Eksk. Scorze — Nad 4.7 milijona vpisanih članov borbenih fašijev — Porast članstva v vseh kategorijah

Rim, 24. jun. s. Pod Ducejevim predsedstvom se je v Beneški palači sestel direktorij PNF. Tajnik Stranke je predložil Duceju številne podatke o silah Stranke v vseh njenih organizacijah ter je prečital naslednji raport:

Poročilo tajnika Stranke

Duce! Na tem prvem direktoriju, ki mu Vi nam v čast predsedujete, je treba predložiti Vam, preden podam podatke o silah Stranke in njenih organizacij, stalež tistih, ki so padli v imenu fašizma v sedanji vojni za velično domovine: pedih 41.352 vpisanih, porazdeljenih takole: hijerarhov 1.427, skvadristov 650, fašistov 39.275. Stranka daje v tem trenutku vojski 1.606.145 vpisanih, takole porazdeljenih: fašistov 1.548.015, vseučilišnikov 58.125.

Celotna sila vpisanih v borbene fašije dne 10. junija leta XXI, je 4.770.770. Za vpoklicane obstaja oprestitve od vpisanih, kateri so se mnogi odrekli in dvignili iz-

kaznico po zborih, v katerih služijo in po tistih, ki niso vpoklicani pod orožje. Do 10. junija je dvignilo kaznic 2.273.483, ki dajo skupno s 1.298.115 vpoklicanimi, ne da bi dvignili kaznico, skupno 4.061.498 vpisanih fašistov. Podobno je za GUF položaj naslednji: Izkaznico ima 164.667 članov s vsotimi 58.125 vpoklicanimi pod orožjem, to je porast za 5.370 članov glede na stanje ob koncu leta XXI.

Duce, kakor vidite je število vpisanih še nadalje zelo veliko navzlic strogi disciplini in izvedeni selekciji ter pozivu za vrnitev izkaznic tistim, ki ne čutijo, da bi mogli služiti Vam in vladi po navodilih religiozne strogosti, ki ste jih Vi izdali. To je povedano v sramoto in svariilo tistim, ki mislijo, da se fašistične legije ne znajo in ne morejo upirati v trdem orožju, ki ga ure domovine zahteva. In to ne velja samo za moške, temveč tudi za ženske, katerih je 1.217.036 vpisanih v primeri z 1.027.409 ob koncu leta XX., s porastom torej za 189.637 članic. Poročilo o številni sili GILa Vam bo sporočeno, ko bo vpisovanje končano. Skoraj nespremenjen položaj z majhnim

porastom nudijo pripadajoča združenja, šole, nameščenci državnih podjetij, nameščenci javnih podjetij, železničarji, pošto-telegrafski nameščenci, z 903.389 vpisanimi v primeri s koncem leta XX, ki je bilo 892.518 vpisanih. Z vojnim časom upravičljivi upad nudi Dopolavoro s 4.500.000 vpisanimi v primeri s prejšnjim letom, ko jih je bilo 4.612.294.

Duce, to so številke, toda številke imajo absolutno vrednost samo tedaj, če predstavljajo duha in voljo. Volja in duh, ki prevevata pod znamenji Littorija uvrščene sile, se imenujeta: Zvestoba, disciplina, vztrajanje, zmaga!

Govor Duceja

Po poročilu Scorze je govoril Duce. Njegov govor so nazočili dolgo odobravalj. Duce je določil, naj se straža ob praporih poveri mladcem GILa ob starih fašistih. Tako bo straža ob zastavah tistih mladenčev, ki so se borili pri Bir El Gobbiju, pri El Alameinu in Marethu, predstavljala ne samo simbolično nadaljevanje vere v načela fašizma in postulate revolucije.

Velika Italija in zmaga, bistvo fašizma

Pomemben govor senatorja Gentileja rimskim fašistom

Rim, 25. jun. s. Večraj dopoldne je imel senator Giovanni Gentile v dvorani Julija Cezarja na Kapitolu ob svečanosti, ki jih je priredilo rimsko zvezno tajništvo, govor. Potem ko je govornik povedal naslov svojega govora, ki se je obračal »na vse Italijane, ki imajo v srcu Italijo: Italijo, ki ni prazno in govorniško ime, temveč nekaj živega in delujočega v mislih in volji«, in potem ko je orisal politično-filozofsko podobo tega, kar predstavljajo v življenju narodov revolucije, je spregovoril o sedanjem gibanju, rekot:

Toda ne oziraje se na podrobnosti, trdim in verujem, da bo vsakdo lahko videl, kaj je pri fašizmu bistvenega; pri tistem fašizmu, ki so mu leta 1922 vsi Italijani ploskali, ki je Mussolini dvignil svoje prapore in poklical ves italijanski narod, naj se zbere okrog njega. Ves italijanski narod vseh strank; tistem fašizmu, ki se mu Italijani ne bodo nikdar odpovedali.

Bistvo fašizma je zlasti velika Italija, ki more obstajati samo, če je v političnem oziru močno povezana, oziroma bi bila takšna, ki bi se zavedala svojih pravic in svoje moči, svoje preteklosti in svoje bodočnosti. Italija močne stvarjalne volje, Italija, ki bi znala še bolj krepiti in disciplinirati svoje narodne sile sil posemeznikov in družbenih razredov ter ustvariti pravični red, ki bi temeljil na načelu, da je samo delo nekaj vredno. Človekovo delo, ki je sad duhovnega življenja v sklopu njegovih gospodarskih dobrin in etičnih vrednot.

To veliko Italijo, to domovino, ki jo morajo Italijani narediti veliko in boju proti naravi in človeku, to veliko Italijo je imel v mislih Mussolini v prejšnji svetovni vojni 1915-1918. To je bila njegova vroča želja, ki jo je znova prižgal v srcih Italijanov, ki so se v njegovem mogočnem glasu, ki je zbujal spomin na mračna leta po vojni, ko so jih ogoljufali in izdali za zmago, slišali zopet starodavni glas očetov prepoveda in iz dobe, ki je ta prepoved pripravila. Bil je to glas, kakor prerokov domovine; glas, ki so ga znova zaslišali v svojih srcih pred zmagovito končano narodno vojno; glas ki je še v spominu in ki ga je zaslišalo 600.000 mladih ljudi, ki so se žrtvovali na oltarju domovine in katere je navdajala tista goreča ljubezen za to Italijo, kakršna more navdajati samo mladeniče. Ljudi, ki so se bili od pesnikov, mislecev in mučnikov naučili imeti domovino za sveto stvar.

In ob tem ponovnem glasu starodavne vere so se vsi zganili in se strnili v odobravanje okrog Duceja, ki je že takoj prvi dan ob splošnem odobravanju zapel žalni psalm za lažno svobodo, za tisti tiranski izredke svobode, ki je bila svoboda parlamentarne vladavine. Mi ki smo slišali v senatu dne 16. novembra 1922 govor, se še spominjamo med zamisljivimi in osumljenimi obrazi tudi žalostnih obrazov starih vitezov zastarele Italije, ki je videla v tem stanju nemo pričo zlagane svobode, ki jo je treba enkrat za vselej pokopati, medtem ko mu je nezadržljivo pritrdjevala večina, ki je bila presenečena in je hkrati vzkljala pogumnemu zanikanju, istočasno pa nazajjala novo politično življenje.

Naj mi bo dovoljeno omeniti moje pismo z dne 15. decembra 1917, v katerem sem po Caporettu, ko si je Italija spet opomogla od prve nenadne zmede, zapisal: »Italije, ki bi ji bilo usojeno umreti zaradi vojaškega poraza, ne bi bilo. Če ne bi bila življenja vredna. Ne bi bila narod, ki je prišel na svet zato, da živi v svobodi, v takem svobodnem stanju, kakor ga radi slikajo naši nasprotniki, in ki ne bi bil nič drugega kot kup ljudi brez discipline (brez politične discipline in zato tudi brez moralne in verske), ter brez sposobnosti za resno znatnostno delo in za organizacijo. Čeprav ne brez umetniških navdihov in tu pa tam tudi duhovnosti.« Pripomnil sem potem še: »Torej, če Italija ne bi bila nič drugega kot to in če prepored XIX. stoletja ne bi bil nič več kot delo slučajnih okoliščin, ki jih je izkoristila pešička ljudi; delo, ki ni imelo v zgodovini in v ljudski duši nobenih korenin in nobene podlage, če torej naše države ne bi smeli smatrati za nič drugega kot za barako, ki bi jo postavili in vzdrževali samo za to, da bi se nekaj sto odvetnikov lahko hajalo v Rimu in kramljalo o koristih te ali one skupine ali razreda, oh, za Boga svetega, ne bi bila to tista nesmrtna Italija, ki smo se jo naučili v delih naših velikih mož tako goreče ljubiti!«

Italija ni podlegla pri Caporettu, in Pieve ter Vittorio Veneto sta se iztekla v pohod na Rim, tako da je bila ona baraka podra in pomešana. In pravi liberalci, ki so čutili gnus nad to barako, so bili zadovoljni. Aventinski liberalci in poznejši pristaši »vere v svobodo« so bili čedalje bolj žalostni, ker jih je prevzelo globoko demotiviranje nad beglim in razblinjajočim se prividom svobode, češ da obstaja večna svoboda, ki je v duhu in v notranjem življenju. Tej se prilagodijo minljive zgradbe socialne organizacije v raznih življenjskih oblikah, kakor jih zdaj pa zdaj opravičujejo posebni zgodovinski razlogi, ki so pa vse nezadostne in včasih celo nasprotno bistvu svobode ter vseakako po svojem času izginejo. Često se niti malo ne obnesejo, ker so umetno ustvarjene, in sicer po zgledu držav z različnimi šegami in drugačno vzgojo ter zgodovino. Vseakako te oblike niso večne tvorbe duha, marveč navadno orodje, ki ustreza, dokler pač služi, in ko se obrabi, ga vržejo proč. Svoboda je eno, svobodnjakarstvo pa drugo: prva je večna, druga pa se ne more ustaliti v zgodovinski obliki, ne da bi izgubilo svoj izvorni duh ter se izjalovilo v poguben stroj, glede katerega si pravi ljubitelji svobode ne morejo želeli drugega, kakor da bi se ga narod znebil. In kdor še zmeraj joka nad razvalinami Kartagine ter nima oči, da bi videl veličino Rima, ta je »romanski duh« ki se naposled samo osmeši. V Italiji je parlamentarizem mrtev, in prav bi bilo, da bi bili za to hvaležni Mussoliniju tudi nefašisti, na skrivnem vzdihujoči komunisti in kar je še takih pristašev sanjarske svobode. Mi, ki nismo od večraj, imamo v živem spominu zgodbe parlamentarne pokvarjenosti, ki je našo deželo od leta 1876, naprej pribila na križ po upravi, razkrajajoči sleherni politični duh, ali bolje, vsako zamisel ali čustvo o državi ter njene vrednosti, ki je zato razkrajala tudi vsako močno voljo po povzdigu in veličini. In kdor mlajših bi rad vedel, kakšno navadno in značajno življenje je spremljalo mrtvo strujo nekdanjega voljnega politikarstva, naj bere »De Sanctisovo voljno potovanje«, ki je še živa umetniška podoba ter verna istina vladajočih navad v nekdanjem italijanskem javnem življenju. Toda ta liberalizem ni umrl samo v Italiji.

Države, ki so se iz prezira do novih totalitarnih držav, katere so jim postajale čedalje bolj nadležne in nevarne, imenovale demokratične države, so iznašle poseben način, da so zavrele vsako zasebno liberalno hotenje po uničujoči sili gospodarskih združenj. V teh deželah je svoboda na tleh, tako da zanjo ni rešitve, kakor vedno bolj priznavajo v svojih političnih naukih in dejanjih, razen v korporativni ureditvi ali v zamisli, ki jo je fašizem prvi razglasil v Italiji kot najbolj prikladni red sprčo neukrotljivih težen individualizma. Nosilci takega individualizma in korporativizmu niso nevidni socialni atomi, marveč resnični posamezniki, ki ostanejo zmeraj posamezniki, a njihova gospodarska delavnost se kot posebne pridelovalne sile tesno zberejo v organski sestav, ki se zaveda skupnih koristi in ga vodi in združuje država. In ta država v korporativni obliki ni velika upraviteljica tvarnih koristi ter zapletenih gospodarskih podjetij vseh državljanov, marveč osrednja osebnost, ki vodi pravice vseh skupin ter vseh posameznikov. Kakor vsaka osebnost, ima tudi država navadno, popolno in avtonomno veljavo: to je njen sestav svobode. Lahko rečemo, da se zdaj vsi narodi obračajo proti tem vzorom korporativne države. Vsa pot izoblikovanja je težka in danes smo šele na pravem početku. Toda vsi čutijo, da je v tej obliki vsa bodočnost. Spreminjalji jo bodo, izgledili ter jo zmeraj bolj spravili v sklad s socialno in gospodarsko stvarnostjo: pot nazaj pa bo posledaj nemogoča. Kdor danes govori o komunizmu v Italiji, je nepotrpežljiv korporativist, ki ni zadovoljen s potrebnimi zamudami v razvoju misli. Ta zamisel pa je naglo izboljšanje komunistične utvare in potrditve določnega miselnega zakona ter zaradi tega bolj resnična od vsega, kar bi lahko pričakovali od komunizma. Morda bo Evropa sama v sebi našla silo in voditeljsko poslanstvo za ves svet, ko se

bo zavedela tega globokega življenjskega načela, ki preveva korporativistično vlado.

Če ta fašistična revolucija, ki je bistvo Italije Vittoria Veneta, težeče v zavesti svoje pravice, da odkupi svojo zmago od samovoljnega in oblastnega Versaillesa, pomeni konec parlamentarne vlade ter pot h korporativizmu, potem v fašizmu ne vidim drugega, kakor pravo okrepitev naše Italije, Italije Danteja, Machiavellija, Cuoca in Mazzinija; okrepitev narodnega in stvarnega izročila, okrepitev Italije, ki ji je usojeno, da izpolni svoje poslanstvo na svetu. To je Italija, ki so jo Italijani sedanjega stoletja prevzeli kot dragoceno dediščino in so jo predniki 18. stoletja hranili s svojimi najboljšimi silami. Dediščino so študirali ter si pridobili časti zunaj in v mejah domovine za ves svet. Pridobili so si vesoljno spoštovanje po resnosti našega čaja in navad ter z odločnostjo in vztrajnostjo v svojih namelih; po disciplini v orožju; po pogumu, ki je potreben v svetovnih tekmah; po življenjski resnosti, ki jo spremlja genialnost svetlega duha italijanskega plemena. Ta Italija je v Mussolinijevem glasu gotovo našla močen izraz svojega nesmrtnega značaja. Toda ta Italija je vendar tista Italija, ki je v najvišjih mislih vsakega Italijana, tudi tistih, ki so bili že prestari, da bi v tem glasu čutili globoko klic lastnega srca, ter tistih, ki so bili otroci, ko je ta glas zagrmel, in še niso mogli čutili globokega poudarka. To je Italija vsakega Italijana, ki hoče biti Italijan. Dovolite mi tole misel: Italijan nisi po rojstni pravici, ker je zdaj težko verjeti v take rojstne pravice. Vsak je to, kar zasluži, ter ima to, kar zasluži. To, kar kdo pravi, da mu gre po rojstvu, si mora pridobiti z osebno zaslug, s lastnim delom in lastnimi napori. Zato so Italijani v resnici samo tisti, ki hočejo biti Italijani. Ti hočejo najprej dobro vedeti, kaj je Italija. Zavedajo se, da je to Rim, toda ne Rim, ki ga tlašajo divjaki, marveč Rim, ki je vzgajal vse divjake tostran in onstran Alp po vseh zemljah, ki bodo po Grčiji in Rimu predstavljale Evropo. To je Rim, v katerem je zaživela katoliška cerkev ter razširila svoj čudoviti evangelij, ki predstavlja najbolj korenito, plodovito in življenjsko preobrazbo, katero je človek v duhovnem življenju sploh kdaj doživel. Potem pa še renesansa, najslajši vzcvet, kar jih pomeni zgodovina človeškega duha in njegove ustvarjalne sile (v umetnosti, v znanosti, v politiki in gospodarstvu), ki se je polastila vse zemlje ter ustanovila »človekovo kraljestvo« modernega sveta, vsega prežetega, oživljenega in osvetljenega po človeški misli.

Nato je napolnil prepoved, ki je bil prava revolucija vseh skrivnih kreposti tega starodavnega in vedno mladega naroda, naroda, ki je preživel cepitev in politično sužnost po sili svojega uma, po globini svojih čustev, po neutajljivi zavesti svoje enostnosti, po nezadržnem poletu svojega duha, ki je hotel vedno priti do življenja v državi in še vedno ostati Italija. Hotel je imeti Italijo, kakor so jo sanjali pesniki in preroki, ter kakor jo je opisoval v narvni aktualnosti prvi med njimi, čigar stoletni spev je odmeval po vseh deželah; Italijo, kakor so jo zamisljali misleci, potrjevali in posvetili s krvjo njeni mučenci; Italijo, ki je kakor po čudežu, pričakovano med vsemi ljudstvi, vstala po močeh, občudovanih po vsem svetu zaradi njihove vatrajnosti in najčistejše vere, zaradi sile njihovih pogumnih dejanj, zaradi budnosti in modrosti njihove politike; po močeh, katerih bleisk in svetloba domovine, ki jih je rodila, se je prav kmalu razlil med vse narode kot svetloba tistih vzvišenih oblik človečanstva, ki jih z radostjo občuduje sleherni človeško srce. Ni ga na svetu naroda, ki bi se po nastanku in razvoju moglo ponajati s toliko slavo mučeništva, žrtve, vojaške hrabrosti in rodoljublja, s tolikim bogastvom človečanstva in naravnega življenja, ki je vir ponosa za njegove državljane in vir občudovanja za tujce. Koliko knjig, ki jih preveva brez-pogojni duh ljubezni do Mazzinija in Garibaldija, je v Angliji in Ameriki. To je velika in nesmrtna Italija, tista, zaradi

Nadaljevanje na 2. strani

Ekscelenca dr. Giuseppe Lombassa

novi zvezni tajnik Ljubljanske pokrajine

Duce je imenoval za Zveznega tajnika v Ljubljanski pokrajini Visokega komisarja Eksc. Giuseppe Lombassa namesto dosedanjega Zveznega tajnika dr. Orlanda Orlandinija.

Tako se v osebi novega Visokega komisarja združujeta dve pomembni in kočljivi nalogi, kar le še bolj poudarja velike voditeljske sposobnosti Eksc. Lombassa, ki bo tudi v naši pokrajini imel dovolj prilike, da razvije koristno delo, kakršno bodo znali vsi ceniti.

Novi Zvezni tajnik dr. Giuseppe Lombassa je bil imenovan na svoje mesto v Ljubljani po skrbni pripravi kot visok upravni uradnik, ki se je izkazal v različnih važnih panogah, v zadnjem času zlasti kot komisar za naseljevanje. Odločilna za njegovo imenovanje pa je bila njegova trdna vera v poslanstvo fašizma in je bil zato še posebej poželjiv, da tudi kot Zvezni tajnik v naši pokrajini pokaže vse svoje politične in organizacijske sposobnosti. Izmed njegovih obširnih dosedanjih delovanj je znano v posebni meri tudi njegovo delovanje za pomoč borcem, katerih potrebe prav dobro pozna, saj je bil sam dolgo med njimi in na raznih bojiščih. Funkcije pomoči borcem, ki jih dosledno in z veliko vnemo vrši Narodna fašistična stranka, bodo v Eksc. Lombassi kot Zveznemu tajniku Ljubljanske pokrajine našle prav gotovo sposobnega organizatorja.

Objavili smo že podatke iz življenja in dela Zveznega tajnika, ki se je vedno odlikoval po svoji borbenosti in žilavosti tudi v borbi proti prevratnim stremenjem. Deloval je v najrazličnejših fašisti-

čnih organizacijah, v katerih je dokazal svojo neumorno delavnost, ki je opogumljajoče vplivala tudi na vse njegove sovratnike. O njegovem junaštvu in njegovi veliki borbenosti pričča med drugim dejstvo, da se je prostovoljno udeležil vseh vojn, ki jih je fašizem vodil proti sovražnikom Italije. Mnoga odlikovanja, ki so mu bila podeljena kot bojevniku, pričajo, da je novi Zvezni tajnik mož, ki mu je Duce z vso pravico zaupal vodstvo Ljubljanske pokrajine.

Svojo neomajno fašistično vero je Eksc. dr. Giuseppe Lombassa pokazal tudi v svojem bogatem novinarskem delu, ko je kot sodružnik ali glavni urednik raznih znanih fašističnih glasil spretno sukalo pero v duhu fašistične doktrine. Na svojem zadnjem mestu pred imenovanjem za Visokega komisarja Ljubljanske pokrajine pa je imel dovolj prilike, da uveljavlja tudi svoje sposobnosti za reševanje velikih narodnih in državnih problemov.

Prepričani smo, da bo Eksc. dr. Lombassa na obeh svojih mestih deloval v korist naše pokrajine, ki ga zato sprejema tudi kot novega Zveznega tajnika z najboljimi nadami in veseljem. Obenem se poslavlja od dosedanjega Zveznega tajnika dr. Orlanda Orlandinija, ki si je v razmeroma kratkem času svojega delovanja v naši pokrajini stekel obilo zaslug in žel za svoje delo splošno priznanje. Njegov ugled je bil povsod zelo velik. Ljubljanski fašisti izražajo odhajajočemu Zveznemu tajniku toplo hvaležnost in mu pošiljajo tovariške pozdrave, spominjajoč se njegove delavnosti, ko je z vedrim duhom in živo vero vodil fašizem v Ljubljanski pokrajini.

Imenovanje pokrajinskih zveznih tajnikov

Rim, 24. jun. s. Duce je poklical naslednje tovariše na položaj zveznih tajnikov v pokrajine, ki so ob vsakomur označene: **Ljubljana:** Giuseppe Lombassa, rojen v Pesaru, letnik 1906, skvadrist, dobrovoljec, bojevnik v Italijanski vzhodni Afriki, v Španiji in v sedanjih vojni, kapitan vojnih artiljerov, odlikovan s dvema srebrnima svetinjama, napredoval za vojne zasluge, dva vojna križca za vojaško hrabrost, vojni pohabljenec, diplomirani pravnik, novinar in pisatelj, bivši komisar za naseljevanje in kolonizacijo, bivši državni podtajnik korporacij.

Bologna: Angelo Lodini, rojen v San Giovanni v Persicetu, vpisan v PNF od leta 1921, skvadrist, bореvnik v vojni 1915/18, pohabljenec, odlikovanec z vojnimi križci, bivši tajnik fašijev in bivši zvezni inspektor, doktor prava, podpolkovnik-pilot.

Aosta: Ettore Echaniz, rojen v Casala Monferrato, letnik 1908, vpisan v PNF leta 1928, prihajajoč iz mladinskih organizacij, bojevnik v vzhodni Afriki in v Španiji ter v sedanjih vojni, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost in s križcem za vojaško hrabrost ter z redom nemškega orla z meči, bivši tajnik GUF-a, zvezni podtajnik v Avellinu, doktor prava in socialnih ter političnih ved, pehotni poročnik.

Mantova: Mario Montanari, rojen v Bologni leta 1913, vpisan v PNF od leta 1935, prihajajoč iz mladinskih organizacij, prostovoljni bореvnik v vzhodni Afriki in v sedanjih vojni, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost in z zaslužnim vojnimi križcem za vojaško hrabrost ter z redom nemškega orla z meči, bivši tajnik GUF-a, zvezni podtajnik v Avellinu, doktor prava in socialnih ter političnih ved, pehotni poročnik.

Reggio Emilia: Franco Mariani, rojen v Novellari leta 1907, vpisan v Stranko od leta 1921, bореvnik v sedanjih vojni, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost, bivši politični tajnik fašija in član zveznega direktorija v Reggio Emiliji, doktor prava, pehotni poročnik.

Parma: Antonio Vallinato iz Predappia, rojen leta 1898, vpisan v PNF od leta 1921, skvadrist, bореvnik v vojni 1915/18, v vzhodni Afriki in v sedanjih vojni, odlikovan z vojnimi križci za vojaško hrabrost, bivši zvezni tajnik v Bergamu, v Aascoli Piceno, v Gimini in v Bresciji, bivši zvezni poveljnik na razpoloženju generalnega poveljništva GIL-a, senior Milice.

Grosseto: Amerigo Pispoli, rojen v Arezzu leta 1901, vpisan v PNF od leta 1920,

skvadrist, prostovoljec, bojevnik v vzhodni Afriki in v sedanjih vojni, bivši zvezni tajnik v Arezzu, bivši zvezni tajnik v Siracusi, doktor živnozdravništva, veterinarski podporočnik.

Terni: Bussa Enzo, rojen v Verzelliju leta 1915, vpisan v Stranko leta 1936, prihajajoč s fašističnega nabora, bojevnik v dveh vojnah, ranjenec, odlikovan s srebrno kolajno za vojaško hrabrost in z vojnimi križci za vojaško hrabrost, bivši politični tajnik fašijev, bivši član zveznega direktorija in tajnik GUF-a v Verzelliju, doktor prava, poročnik polka San Marco.

Caltanissetta: Antonio Di Forti, rojen v San Cataldu (Caltanissetta) leta 1905, vpisan v PNF od leta 1921, skvadrist, bojevnik v vzhodni Afriki in v sedanjih vojni, bivši pokrajinski podtajnik mladinskih avangard v Messini, bivši tajnik fašija in zvezni inspektor, podtajnik fašistične zveze industrijskih delavcev v Messini, doktor gospodarskih in trgovskih ved, publicist, topniški kapitan.

Catania: Francesco Sava, rojen v Geli, skvadrist, bojevnik akcijske eskadrona, fiamanski legionar, bореvnik v vojni 1915/18, v vzhodni Afriki in v sedanjih vojni, odlikovan za vojaško hrabrost, doktor medicine, major-zdravnik.

Siracusa: Stefano Rizzone Viola, skvadrist, bojevnik akcijske eskadre, dicano- vlist, bojevnik, ustanovitelj in direktor lista »La fiamma nazionale« (1919), od dneva pred pohodom je pripadal fašističnemu pokrajinskemu direktoriju najprvo v Siracusi, potem pa v Ragusi, odvetnik, topniški kapitan, kot namestnik konzula Fogaccie, ki zapuščala položaj zaradi nenadnega resnega družinskega razloga.

Trapani: Giuseppe Girgenti, rojen v Palermu leta 1901, vpisan v PNF od leta 1919, skvadrist, ranjen za revolucijo, bojevnik v vojni za zopetno osvojitve Libije, v vzhodni Afriki in v sedanjih vojni, bivši tajnik fašija, bivši tajnik GUF-a v Palermu, bivši inspektor PNF v Albaniji, doktor prava, centurion Milice.

Cagliari: Guido Otelli, rojen v Iglesiasu, vpisan v PNF od leta 1920, poveljnik akcijske eskadre na Sardiniji, bojevnik v vojni 1915/18, na ruski fronti, sedaj poveljuječi konzul topniške pomorske Milice v Cagliariu.

Sassari: Antonio Maccari, rojen v Curofranu (Lecco) leta 1904, vpisan v PNF od leta 1921, skvadrist, prostovoljni bojevnik v vzhodni Afriki, odlikovan z vojnimi križci za vojaško hrabrost in s kri-

žem za vojne zasluge, bivši tajnik GUF-a v Sassariju, bivši član zveznega direktorija in zvezni podtajnik v Sassariju.

Udine: Bortolazzi Edimino, rojen v Pordenonu leta 1914, vpisan v PNF od leta 1936, prihajajoč iz mladinskih organizacij, prostovoljni bореvnik v Španiji in v Rusiji, dvakrat ranjen vojni invalid, odlikovan s srebrno kolajno in s križcem za vojne zasluge, napredoval po vojni zaslugi, zvezni podtajnik v Udinih, doktor prava, poročnik planinskega topništva.

Ravenna: Rizzoli Luigi, rojen v San Giovanni v Persicetu, vpisan v PNF od 20. novembra 1920, skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, bojevnik v vojni 1915/18 in v sedanjih vojni, vojni pohabljenec, odlikovan s srebrno kolajno in z vojnimi križci za vojaško hrabrost, doktor prava.

V federacijah se premeščajo: Macola Mario iz Parme v Trieste, Bonino Antonio iz Verone v Torino, Savorgnani di Montaspro Enzo iz Trapanija v Verono, Bosco Giovanni iz Messine v Varese, Messina Gaetano iz Caltanissette v Messino.

Tajnik Stranke je potrdil naslednja imenovanja v predstojniških združenjih PNF: Za predsednika fašističnih združenj družin padlih, ranjenih in pohabljenih za revolucijo, je potrjen fašist Alessandro Paladini.

Za zaupnika fašističnih združenj javnih nameščencev Ferruccio Cappi, rojen v Rimu leta 1903, vpisan v PNF od 22. avgusta 1919, skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, ranjen za revolucijo, prostovoljni bojevnik v sedanjih vojni, bivši podtajnik v Rimu, bivši zvezni tajnik v Spalatu, sedaj zvezni tajnik v Terniju, doktor prava, ki pride na mesto fašista Alda Dedina, ki je bil imenovan za državnega svetnika in zapuščala položaj, da prevzame drug urad prometnega ministrstva.

Za zaupnika fašističnega šolskega združenja fašist Renato Balzarini, rojen v Rimu 1904, vpisan v PNF, od 15. junija 1920, skvadrist, bojevnik v sedanjih vojni, doktor prava, decent korporativnega urada, bivši inspektor PNF, ki prihaja na mesto fašista Felicea Decarlija.

Za zaupnika fašističnega združenja državnih železničarjev je potrjen fašist Morello Morelli.

Za zaupnika fašističnega združenja poštno-telegrafskih nameščencev je potrjen fašist Giuseppe La Monaca.

Za zaupnika fašističnega združenja nameščencev državnih podjetij fašist Agide Gennari, rojen v Lugu, leta 1901, vpisan v PNF 22. marca 1921, skvadrist, bojevnik v vzhodni Afriki, odlikovan z zaslužnim križcem, bivši tajnik sindikatov, leta 1923 tajnik industrijskih delavcev v Ravenni, Tripoliju, Rovigu, Triesteju, Bolzanu in Veneziji, ki pride na mesto fašista Celsa Marie Garattija.

Za predsednika fašističnega narodnega podpornega in skrbstvenega zavoda za državne nameščence Pasquale Luigini, rojen v Santa Lucija di Flaminio leta 1896, vpisan v PNF od 12. septembra 1919, skvadrist, bojevnik v vojni 1915/18 in v sedanjih vojni, bivši zvezni tajnik od leta 1934. do 1938, inspektor PNF od leta 1939, ki pride na mesto fašista Giovannija Belellija.

Duce je naložil tajniku Stranke, naj izrazi tovarišem zveznim tajnikom in narodnim zaupnikom, ki odhajajo, njegovo zahvalo za opravljeno delo.

Zaplemba imovine upornikov

Vsioki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča: Zaplenja se vsa premična in nepremična imovina brez izjeme, lastnina upornikov Koširja Stanka pok. Josipa in pok. Medic Franciške roj. v Novem mestu dne 23. junija 1939. Koširja Božidarja pok. Josipa in pok. Medic Franciške roj. v Novem mestu dne 9. novembra 1939, in Kopač Martine roj. v Novem mestu dne 30. januarja 1925. bivališče vsi v Novem mestu, kakor tudi ena četrtina vse premične in nepremične imovine brez izjeme, lastnina Kopač Martine pok. Leopolda, vdove Koširja Josipa, rojene v Novem mestu 10. novembra 1899, in tam bivaajoče ter vsa premična in nepremična imovina brez izjeme, lastnina upornika Kosa Vinka pok. Josipa in živ. Marije Kramatter roj. v Novem mestu 19. aprila 1912, kakor tudi ena četrtina vse premične in nepremične imovine brez izjeme lastnina njegove matere Kos Marije roj. Kramatter pok. Andreja in Jakar Antonije roj. v Bujah, Istra dne 21. junija 1885, biv. v Novem mestu, trgovke, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo

Visoki komisar na obisku pri Zvezi fašijev

Tiskovni urad Zveze fašijev javlja: V sredo popoldne, 23. t. m., je Ekscelenca Lombassa, Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, posevil sedež Zveze fašijev. Spremljal ga je Zvezni tajnik Orlandini, ki mu je predstavil svoje najbližje sodelavce. Visoki komisar je položil venec na podnožje spominskega kama mučenikov, padlih od komunistične roke, ter se je v pobožni zbranosti ustavil za trenutek pred spominsko ploščo. Častno službo pred spominskim kamnom je imel oddelek oboroženih fašistov.

Eksc. Lombassa, vedno v spremstvu Zveznega tajnika, si je ogledal prostore, da se pouči o delu Zveze, in se je posebno pomudil v prostorih Zenskega fašija, kjer mu je zaupnica pokazala obleke, ki so jih fašistične žene napravile za tovariše pod orožjem.

Pređen je zapustil sedež je Eksc. Lombassa s kratkimi besedami izrazil svoje zadovoljstvo in vzpodbujal k nadaljnjemu delu.

Razdeljevanje racioniranih živil v juliju

Prehranjevalni zavod Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino poroča:

Za nabavo racioniranih in kontingentiranih živil v mesecu juliju 1943-XXI veljajo v Ljubljanski pokrajini naslednja določila:

A. NAVADNE ŽIVILSKE NAKAZNICE.

1. Mesto Ljubljana.

Z odrezki navadne živilske nakaznice (modre barve), izdane od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani, se lahko nabavi:

dnevno 150 g kruha ali 124 g krušne (mešane) moke (ali 225 g koruzne moke, če je še v zalogi pri trgovcu),

mesечно: 2000 g riža (ali testenin, če so še v zalogi pri trgovcu), 500 g sladkorja, 200 g masla, 1 del olja, 1 del olja namesto 100 g trdih maščob (potrosniki, ki niso klasi prašica), 100 g pralnega mila, 100 g toaletnega mila, na odrezek »102«, 200 g fižola na odrezek »101«, 500 g soli (količina »600« g, natisnjena na odrezku za sol, ne velja!), 100 g konzerviranega paradižnika na odrezek »108«.

Meso. Vsak potrošnik se mora prijaviti pri svojem mesarju, ki pritisne svoj žig ali svoj podpis v odrejeni prostor na zadnji strani živilske nakaznice; za tedenske nabave mesa, čigar količina bo sproti objavljena, bodo služili odrezki 109, 110, 111, 112 in 113.

Glede delitve parmezana in mehkega sira bodo potrošniki pravočasno obveščeni.

2. Pokrajina.

Z odrezki navadne živilske nakaznice (rjave barve), izdane od ostalih preskrbovalnih uradov v pokrajini, se lahko nabavi:

dnevno 150 g kruha ali 124 g krušne (mešane) moke (ali 225 g koruzne moke, če je še v zalogi pri trgovcu),

mesечно: 200 g riža (ali testenin, če so še v zalogi pri trgovcu), 500 g sladkorja, 200 g trdih maščob, 1 del olja, 1 del olja namesto 100 g trdih maščob (potrosniki, ki niso klasi prašica), 100 g pralnega mila, 100 g soli (količina »600« g, natisnjena na odrezku ne velja!).

B. DODATNE ŽIVILSKE NAKAZNICE.

1. Na dodatno živilsko nakaznico SDI (za ročne delavce): dnevno: 100 g kruha ali 82.6 g krušne moke ali 150 g koruzne moke (kjer je še v zalogi).

2. Na dodatno živilsko nakaznico SDI+II (za delavce pri težkih delih):

dnevno 200 g kruha ali 165.3 g krušne moke ali 300 g koruzne moke (kjer je še v zalogi ter mesечно 600 g riža.

3. Na dodatno živilsko nakaznico SDI+II+III (za delavce pri najtežjih delih):

dnevno 300 g kruha ali 248 g krušne moke ali 450 g koruzne moke (kjer je še v zalogi) ter mesечно 600 g riža.

4. Na dodatno živilsko nakaznico za kruh za bolnike (samo za mesto Ljubljana):

dnevno 100 g kruha ali 82.6 g krušne moke.

in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Pozivajo se po čl. 7. in v izogib šazenjskih odredb po čl. 8. naredbе z dne 6. novembra 1942-XXI. št. 101. morebitni imetniki premičnih po katerem koli naslovu, lastnina imenovanih in njihovi dolžniki, naj prijavijo v 30 dneh od dne objave te odločbe Zavodu za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini, Napoleonov trg 7/II, stvari, ki jih imajo in dolgove, katere jim dolgujejo s prepovedjo vrniti njim ali drugim stvarj ali dolgovani znesek tudi le deloma plačati.

KULTURNI PREGLED

Roman o študentkah

Ta označitev epičnega dela Albe de Céspedes »Nazaj ni poti«, ki je izšlo kot deveti zvezek Dobre knjige (str. 326), nikakor ne zadošča za njegovo notranje bogato vsebino, vendar karakterizira vsaj družbeno okolje, v katerem se odigrava roman nadarjene italijanske pisateljice. »Grimaldi« se imenuje deklinski zavod, ki ga vzdržujejo v Rimu šolske sestre, in v njem zbliža naključje kakih osem mladih deklet, študentk. Pisateljica opisuje te osebe v prelomnih letih njihovega življenja, na prehodu iz študija v samostojno življenje ali v zakon. Samega Rima vidimo v romanu tako malo, da bi se moglo dejanje odigravati tudi v kakem drugem italijanskem vseučiliščnem mestu. Zato pa nas vodi pisateljica s svojimi poglavitnimi osebami v druga mesta Italije, zlasti v Milan in v Firence, v podeželske kraje, pa tudi na francosko Riviero in ob koncu celo v mednarodno družbo na veliki prekoceanski ladji. Te vnanje okoliščine dajejo pisateljicini pripovedovanju učinkovit okvir, v katerega je zajeta prava vsebina tega romana: zgodba mladih žensk, njihovo notranje dozorevanje, prvi odločilnejši spoprijeti s življenjsko stvarnostjo, doživljanje tistih neogibnih udarcev, s katerimi nas življenje prav kakor morje s svojimi valovi navadi na nemirni in spremenljivi tok ter nam razbije romantične iluzije o lagodnem in srečnem popotovanju.

Ko prebiramo roman Albe de Céspedes, spoznamo do dobra značaje teh osmih, devetih deklet v samostanskem penzionatu, doživljamo v dolgi vrsti dogodkov in zapletljivem življenjski svet italijanske mlade intelektualke — svet, ki se

bistveno ne razločuje od istega okolja pri drugih kulturnih narodih, zakaj njegove gibalne silnice so čisto človeške in do neke mere — kot specifikum — izrazito ženske. Življenje v zavodu je pri starejših dekletih, ki uživajo že večjo svobodo kakor institucije, priložno nezanimivo in pisateljica se ne trudi, da bi mu dala kakšne epično izrazitije poteze, razen v posameznih primerih, na pr. ko opisuje smrt enega izmed deklet, v slepega organista zaljubljenega študentke glasbe Milly ali kot nam za hip odpre pogled v notranji svet čistite matere Lorenze. Zato pa pisateljica z resničnim epičnim čutom, kakor ga v sodobni italijanski literaturi ne srečujemo pogosto, slika z mnogimi dobro opisanimi, psihološko poglobljenimi in v celotno konstrukcijo romana trdno včlenjenimi nadrobnotimi življenjski krog in duševni svet posameznih deklet.

Posebno zanimiva je usoda Ksenije, ki pade pri diplomskem izpitu, ukrade tovarišici drag prstan in pobezne v svobodno življenje; ko se trudoma v njem znajde, odkrije v sebi skriti talent za drugačno damo, kakor bi bila kot intelektualka: postane prijateljica trgovskega spekulantina Dina, in ko zapro tega, sicer zelo naravnega in simpatičnega človeka, ker se je bil zapletel v kriminalne mreže, se živi v vlogi priležnice bogatega in skrivnostnega Horschca, dokler se nam kot pustolovka, »baronica« Constantinijska ne izgubi izpred oči. Nekako pripovedno hrbeno romana pa tvori mladostna usoda bogate Florentinke Emanuele, ki je le na zunaj študentka in prijateljica v zavodu skrbno prikriva dramo svoje mladosti; ljubezen z letalskim častnikom Stefa-

nom Mirovichem, ki postane žrtev značne narečje tedaj, ko se Emanuele že zaveđa, da postaja mati. Po letih odda otroka, dekletce Stefanijo, v neki rimski zavod, a sama se nastani med študentkami v »Grimaldiju«, da lahko otroka obiškuje. Nihče ne zasluži njenega dvojnega življenja: študentke in matere, in kot študentka doživlja v Rimu svojo, morda prvo resnično ljubezen s študentom Andrejem, dokler mu tik pred zakonom ne prizna mladostnega greha in ga za vedno odbije. Emanuele se lahko reši v novo življenje z bogastvom in z otrokom, ki ji ostaja kot dedščina lahkomiselne mladosti, potem ko soznata tudi ona, da nazaj, v prejšnje življenje, ni poti.

Poleg teh dveh deklet spoznavamo plaho Silvijo, ki pripravlja svojemu profesorju gradivo za njegovo znanstveno slavo; pričakuječ, da postane njegova pomočnica, opazuje mizertjo njegovega rodbinskega življenja in naposled, ko se je povsem razočarala, nastopi po doktoratu službo profesorice na gimnaziji v Litoriji. Dalje vrotekrovno Sardinio Avgusto, ki neugnanu razmišlja o problemu odnosov med moškimi in žensko in, čuteč svoje telesne nedostatke in duševno neprilagodljivost, piše romane, ki jih nihče ne tiska in se vdaja pižici. Nežno je orisana hčerka bogate podeželske rodbine Ana, ki venomer sanjari o vrnitvi na kmete o življenju na domači grudi in ki takoj po doktoratu vzame podeželskega podletnika; v kontrastu med njenimi starši in starokopitno, že zmedeno babico je pisateljica prikazala socialno dinamiko denarnega gospodarstva, ki ruši vse staro in vleče podeželske ljudi v razkošno udobje mest. Med dekletji je tudi Španjolka Vinca, strastno dekle, ki ljubi svojega rojaka Luisa, vendar ga zgubi, ko le-ta krene v špansko vojno in si vzame doma v Cor-

dobi drugo, bogatejšo, prepuščajoč Vincu, da ga brezupno ljubi še nadalje in oblečena v njegove hlače prebira njegova ljubavna pisma. To je ter nekaj deklet, katerih življenjsko dozorevanje je opisala Albe de Céspedes v svojem tako izredno uspešnem romanu.

»Ali ne veš, da je v življenju vse mogoče samo vrniti se ne moreš?« pravi Augusta Emanuele, ki je izvedela za njeno skrivnost in za polom njene poizkusa, da bi zatajila preteklost. Razočarana in neutrušena pisateljica poučuje to »žensko s preteklostjo: »Mnogo je cest, vsako misli da si je izbral pravo, hodi in hodi, a na mah opazi, da se je zmotil. Vsi bi radi začeli znova. A naša dejanja, ki so nas spremljala do sem, leže za našim hrbtom preko ceste kakor napis. Nihče se ne more vrniti. Nazaj ni poti. To je najneizprosnejša oblika enakosti vseh ljudi pred zakoni življenja...«

Tako je »filozofija« romana Albe de Céspedes. Ni potekla iz apriornega razglabljanja, marveč iz intuicije ali iz izkušnje. Vsa ta dekleta, ki se druga za drugo kakor godni piščici iz gnezda spuščajo z lastnimi peroti in življenje, doživljajo trenotke, ko bi hotele popraviti to, kar se storile napak in obnoviti preteklost. Toda nazaj ni poti. Življenje teče venomer naprej in kakor je dejal že antični modrec, ne more nihče stopiti dvakrat v isto rečno vodo. Vse teče. Dekleta v rimskem zavodu doživljajo vsaka po svoje večno heraklitsko resnico, ki razbija vse iluzije in kaže preteklost našega življenja kot nepopravljivo breme, ki ga vlačimo s seboj do groba.

Roman Albe de Céspedes je v realističnem slogu pisane delo, poglobljeno kdaj pa kdaj v psihologije, podplute sem in tja s skopim, ornamentalno učinkujočim lirizmom v orisih narave in njenih raz-

položenj. Pod vsemi drobnotisbami ženskih usod pa polje kot temni podtalni ton občutek ničevnosti človeških iluzij, slepe igre naših čustev, brezupa naših neutrušeni in neuteljivih hrepenenj. Ni to pesimizem v točnem pomenu besede, zakaj pesimizem se distancira nasproti življenju in ga zaničljivo meri zvrška kot nesmiselni proizvod skrivnostne volje; ne, to je priznavanje življenja, toda z bolestoju srca in s solzami v očeh. Največja modrost je v tem, da se znamo odpovedati tistemu, kar je tako in tako nedosežno. Pisateljica bi mogla očitati, da ni zaključila posameznih usod; toda čutimo, da je smisel njene romana prav v tem, da nam je dala prežet neke življenjske stopnje, opis tistih let, ko mladost doseže svoj prelomni višek. Bralec se pač zaveđa, da je med Dinom in Ksenijo nastal tak prelom, da Dinova usoda ni več epsko zanimiva, kakor tudi več, kako se bo z lepoto tragično izčrpala vsa navidezno bleščača Ksenijina kariera. Bralec ve, da se človeška usoda dovršuje samo v smrti. Zato sprejema ta roman prav kot roman iz življenja študent in najde v tem zadostne svoji čitateljski zvedavosti. Ko prebete knjigo »Nazaj ni poti«, ve, da je čital nadpovprečno dobro, četudi ne odkriteljsko in duhovno revolucionarno delo.

Roman Albe de Céspedes je lepo prevedel B. Stopar.

Ciril Jeglič, O vrtovih in vrtni umetnosti

Znani strokovni pisatelj ing. Ciril Jeglič, ki združuje v svojih spisih obsežno rastlinsoslovsko znanje z živim literarnim čutom umetniško nastrojeno pisca, je pravkar izdal v lastni založbi 60 strani velikega formata obsegaajoči spis »O vrtovih in vrtni umetnosti. Pogledi v svetove

Kronika

IZ LJUBLJANE Prodaja mesa

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto 26. junija t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarijih proti odvzemu odrezka »L« junjskih živalskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani 100 g govejega mesa. Delitev se bo pričela ob 7. uri.

— **Zgodnja smrt uglednega gradbenika.** Na kliniki je 23. t. m. umrl v najlepši dobi 45 let g. Ludvik Kuna ver, gradbeni tehnik in lastnik realitetne pisarne na Miklošičevi cesti. Pogreb je bil večerj 15. t. m. ob 18. uri izpred viške cerkve na pokopališču na Viču. G. Kunaver je bil na glasu odličnega gradbenega tehnika, vselej in povsod mož na mestu. V Ljubljani je imel širok krog prijateljev. Zapustil je vdovo go. Marijo in štiri hčerke. Številne njegove znanke je globoko ganila prerana smrt tega simpatičnega moža. Ohranili mu bomo časten spomin, bridko prizadeti družini pa izrekamo odkritosrčno sožalje.

— **Nov grob.** Po kratki bolezni je preminil računski preglednik g. Ivan Mikuš. K večnemu počitku ga bodo spremili v soboto, ob 15. iz kapele sv. Janeza na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Svojem izrekamo naše iskreno sožalje.

— **Osebnostne izkaznice.** Kakor je bilo že objavljeno, bodo poslovavnice za sprejemanje prošelj za osebne izkaznice odprte tudi v nedeljo 27. junija in na praznik sv. Petra in Pavla 29. junija, vsakokrat od 8 do 12. Sprejemajo se samo prošnje moških od 15. do 50. leta starosti.

— **Druga poletna nevihta.** toda v manjšem obsegu kakor prva, je bila na praznik ponoči. Temni oblaki na nebu so napovedovali neurje že za popoldne, veter pa jih je počasi pregnal in je padlo le nekaj kapljic dežja. Kakor skoro vedno, je bilo tudi letošnje Telovo sončno in vroče. Zjutraj je ležala nad mestom precej gosta megla, ki pa se je okoli 9 dvignila. Sonce je potem hudo pripekalo do 4 popoldne, ko so se začeli z vseh strani kopičiti oblaki. Postalo je močno soparno, tako da smo vsak hip pričakovali, da se bo vsul dež. Vendar se je vreme držalo do noči, ko je kmalu po 11 nalahno začelo deževati in je večkrat prekinil nočno tišino grom z bliskom. Deževalo je potem vse do jutra. Ljudje, ki so šli po opravkih, so se po večini obožili z dežniki, misleč, da z dežjem se ni pri kraju. Že kmalu popoldne pa se je začelo jasnit in je potem s krajšimi predledki ves dan sijalo sonce. Zračni tlak se polagoma dviga. Najvišja toplota na praznik je znašala 29,6°C in je bil ta dan letošnje dolej najtoplejši, v petek zjutraj pa je stalo živo srebro 16,4°C nad ničlo.

— **Zanimiva naldba na Kongresnem trgu.** V terek so delavci na Kongresnem trgu izkopali rimski grob iz prvega stoletja po Kristusu. V kamniti kadi, ki je bila pokrita s težkim kamnitim pokrovom, so našli stekleno žaro z ostanke ožganega okostja, zraven pa nekaj dobro ohranjenih okraskov. Vodstvo Narodnega muzeja je najdbo prepeljalo v muzej, kjer bo v kratkem obiskovalcem na ogled.

— **Skoki Ljubljano bo vodila avtomobilska cesta od Trieste do Budimpešte.** Italijanski listi poročajo, da proučuje na pristojnih mestih načrte za avtomobilsko cesto od Trieste skozi Ljubljano do Budimpešte. Cesta do dolga 500 km.

— **Četrta sklepna produkcija GA** bo v ponedeljek 28. t. m. ob 19 v veliki ulonjski dvorani. Na sporedu so skladbe za petje, klavir, violino, klarinet in komorno glasbo. Posebno opozarjamo na skladbe domačih skladateljev Petriča in Pahorja. Petrič je slušatelj Glasbene akademije, kjer studira kompozicijo pri skladatelju L. M. Škerjancu. Prof. Pahor si je stekel za slovensko glasbo že toliko zaslug, da je znan tudi širšemu občinstvu. Predprodaja sporedov v knjigarni Glasbene Matice (3.— in 1.— L.).

— **Bogato se vam povernje izdajek,** ako si nabavite Sičevo. Knjigovodstvo. Knjiga je primerna za obiskovalce tečajev, zlasti pa za samouke. Mladina naj ne zamudi prilike, da se nauči knjigovodstva, ki ga danes zahteva sleherni poklic. Knjigo dobite v knjigarni Tiskovne zadruge, Selenburgova ulica 3.

— **Nazninite sobe!** Mestno županstvo še vedno zlasti v sredini mesta nujno potrebuje več čedno opremljenih sob za na-

stanitev oficirjev in uradnikov. Kdorkoli ima kako primerno sobo, naj jo takoj naznani mestnemu upravitelstvu v sobi št. 23 v III. nadstropju magistratnega poslopja za Robbovni vodnjakom.

— **Mestna finančna uprava** z računovodstvom, blagajno in izvršilnim odsekom v ponedeljek 28. t. m. ne bo poslovala za stranke zaradi srušenja uradnih prostorov.

— **O prehrani malih živali** je naslov predavanja, ki bo v nedeljo 27. t. m. ob pol 10. dopoldne v posvetovalnici malih gospodarjev, Gallusovo nabrežje 33.

— **Davčna uprava za mesto v Ljubljani** obvešča vse davkoplačevalce, da v ponedeljek 28. t. m. blagajna davčne uprave ne bo poslovala za stranke zaradi preureditve blagajniškega prostora.

— **Nesreče.** Težak sod se je zvalil na 55letnega delavca Franca Pelhana iz Ljubljane in mu prizadejal hude notranje poškodbe. Levico si je zlomil 24letni mizar Ludvik Potnik iz Ljubljane. S češnje je padel in si zlomil levo ključnico 17letni krojaški vajenec Edvin Paškulini iz Ljubljane. 13letni sin mehanika Silvester Puhar iz Cerknice se je vsekval v levico. Levo nogo si je zlomila pri padcu 8letna hčerka posestnika Marija Skufcova iz Hinj. Z voza je padla in si zlomila desno 6letna hčerka odvetnika iz Metlike Rozina Abeševa. Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice.

Z Vrhniko

Državni geometer bo posloval v tukajšnji občini od 1. do 22. julija.

Birma bo v naši fari letos na praznik farnega patrona sv. Pavla v torek 29. t. m. Birmancev je okoli 700.

Kmetijska posojilnica vrhniške okolice z. z. o. j. bo imela svojo 61. redno letno skupščino v sredo 30. t. m. ob pol 15. v združni pisarni na Vrhniki. Med drugimi običajnimi točkami dnevnega reda je tudi volitev petih članov upravnega odbora in dveh namestnikov ter članov nadzornega odbora.

Z Gorenjskega

Dr. Rainer med Gorenjci. Nedavno je pokrajinski vodja dr. Rainer obiskal letalsko taborišče pri Celovcu, kjer so v tečaju vodje in podvodje gorenjske Standarte SA. Dr. Rainer je pohvalil tečajnike in je rekel: »Če vas tako vidim, se potrjuje moje prepričanje, da ste enake krvi.« Spritno odlikovan v prvi svetovni vojni je naglasil, da so bili ti gorenjski možje hrabri in so v urini nevarnosti pripravljivi, da zastavijo orožje za nemško domovino. Zahvalil se jim je za nastop na Gorenjskem nasproti partizanom ter jim je zagotovil, da bo vsakdo, ki izpolnjuje dolžnosti kot pripadnik Nemčije, deležen polne zaščite. Zaključil je z izjavo, da bo Führerjeva močna roka tudi na Gorenjsko prinesla mir in svobodo.

Vitez železnega križa podpolkovnik Raitner je prišel na Korosko prečevati o svojih doživljajih na vzhodni fronti. Prilpaja Ringlovi diviziji, v kateri služi mnogo Koroscev; tudi general Ringel je Korosček. Govornik je prvič nastopil na manifestaciji Stranke v št. Vidu na Glani, kjer je opisoval trde boje od Krete do Ladoškega jezera.

Državna dekliska referentinja dr. Jutta Rüdigerjeva je preteklo sredo prispela na Korosko. V Malnici so jo sprejela dekleta delovnega taborišča. V Spitalu pa jo je pozdravila koroska dekliska voditeljica Lora Peterschneegg. V Celovcu si je referentinja ogledala šivalnico. Nato je obiskala pevsko skupino v Beljaku, ki je nastopila pri renjenjih. V četrtek je bilo v Celovcu zborovanje dekliskih voditeljic z Koroskega in Gorenjskega, večerj pa je referentinja odpovala.

O zaščiti ob letalskih napadih je predaval v Beljaku na zboru koroskih funkcionarjev letalske zaščite major Naumann. Navajal je doživljaje in opazovanja z ogroženih področij. Fravlna lastna zaščita in hrabro zadržanje ob napadu, to je odločilno in zmanjšuje žrtve. Ker pa se more javno braniti le tisti, kdor pozna napadna sredstva, je major podrobno opisal različne bombe, mine, doze in peresnike z eksplozivni, balone, zažaljane ploščice in druga nevarna sredstva.

Pogrešano deklo. 12-letna Matilda Muničeva je 16. junija zjutraj zapustila svoj dom (Vila Renata) v Vrbi ob jezeru. Dosele se še ni vrnila. Je blondinka in je oblečena v dečko. Komur je o njej kaj znanega, naj obvesti celovško policijo.

Gorenjske preditve. Nadomestni pokrajinski vodja Thimel iz Celovca je v spremstvu ministerialnega svetnika Dresslerja

Zdravke Žnidarj

Dotrpel si Zdravko! Tiho in močato, kakršen si bil vedno, kar Te poznamo, si prenašal svojo telesno in duševno bol. Kratka je bila doba, ki Ti jo je določila usoda. V najlepših letih, ki so imel še zvrhano mero volje do dela in življenja. si se moral posloviti od vsega. Smrtna kal neodzdravljive bolezni Ti je mnogo prezgodaj upihnila tuj življenje.

Pokojni Zdravko Žnidarj se je posvetil častniškemu poklicu. Iz gimnazije v Novem mestu je odšel na beograjsko vojaško akademijo ki jo je končal s prav dobrim uspehom. Za svoje prvo službeno mesto si je izbral Ljubljano. Vojaški predstojniki so kmalu spoznali njegove sposobnosti in že po kratkem času je bil imenovan kot mlad podporočnik na odgovorno mesto adjutanta polka. Na tem položaju je prišel v stik z mnogimi tovariši iz drugih vojaških edinic, pa tudi s civilnim prebivalstvom. Kmalu si je pridobil širok krog znancev in prijateljev, tako da so ga poznali po vsej naši ožji domovini, pa tudi daleč izven nje. Služba je potem klicala Zdravka v kršno Črno goro, odkoder je bil premeščen h gardi v Beograd, kjer je napredoval za kapetana. Potem je bil zaposlen pri utrjevalnih delih v Vojvodini in tam ga je zatekla tuj vojna. Ob razsulu si je sicer rešil življenje, nakopal pa si je smrtno kal bolezni, ki je več kakor dve leti izpodjedala njegovo zdravje.

V tistih dneh prestane duševne muke pa so še pospeševala uničevalno delo bolezni. Čeprav je v prejšnjih letih k staršem in v družbo brata in sestre vedno z veseljem prihajal, se zadnji čas doma ni mogel prav živjeti v svoj položaj, kajti bil je vajen dela, ki ga zdaj ni imel. Počasi, toda vidno je hiral, dokler ga ni na Telovo smrt rešila hudega trpljenja.

Zdravka Žnidarja večina njegovih prijateljev in znancev ne bo mogla spremiti na zadnji poti in se poslednjič posloviti od njegovega trupla. Vsi pa se ga bomo vedno radi spominjali kot res pravega tovariša in resničnega rodoljuba. Ostal nam bo svetel vzgled! Odpočij se, Zdravko, v ljubljani domači zemlji! Pokojnega Zdravka Žnidarja bodo spremili k večnemu počitku v soboto popoldne iz hiše zalogosti na novomeško pokopališče. Uzalosčnim staršem, bratu in sestri izrekamo naše iskreno sožalje.

Adressa obiskal v nedeljo neko veliko gradnjo na Gorenjskem. Nato je obiskal sportno tekmo mladine iz vseh treh gorenjskih okrožij v Škofji Loki. Potem se je vrnil v Kranj, kjer je bila prirejena velika pevška slovesnost. Poleg pevcev z Gorenjske so nastopili tudi pevci s Koroskega. Prireditev je bila namenjena Rdečemu križu.

Iz Hrvatske

Odposlanstvo mednarodnega Rdečega križa na Hrvatskem. V Zagreb sta prispela odposlanca mednarodnega Rdečega križa iz Zeneve Eduard Chapuis in David de Traz. Seznani se hočeta z organizacijo hrvatskega Rdečega križa. Švicarska žosta je sprejel tudi zunanji minister Budak.

Zagrebcani so se izkazali kot dobri kmetje. Hrvatski listi poročajo, da se za zagrebško mestno področje lahko reče brez pretiravanja, da je obdelan skoraj vsak košček zemlje. Poznavalci trdijo, da je letos obdelane 30% zemlje več kakor lani in da bo temu primeren tudi pridelek. Po statističnih podatkih je zasajenih 1.200 jutrov s koruso, 130 jutrov s pšenico in prav toliko z ječmenom, 30 z ržjo, 70 z ovsmo, 500 s krompirjem, 48 s fižolom, 56 s čebulo, 59 s papriko, 43 z grahamom, 23 s kumarami, 13 s solato, 45 z zeljem, 26 z ohrovtom, 34 s cvetačo, 14 s špinacem, ostalo pa z drugo povrtnino. V dokaz dobrega pridelka navajajo listi cene na zagrebških tržnicah.

Hrvatski državnik v Berlinu. Nemški listi poročajo, da je prisel v Berlin sekcijski šef v hrvatskem prosvetnem ministertvu dr. Nurgio. V nemški prestolnici se bo mudil več dni, ker se hoče seznaniti z nemškimi znanstvenimi zavodi, zlasti z ustrojem Društva Cesarja Viljema za pospeševanje znanosti.

Boljša krušna moka. Beograjski nemški dnevnik poroča, da bodo po zaslugi dobav, ki jih je poslala Nemčija, v Zagrebu in drugih hrvatskih mestih začeli peči kruh iz mešanice pšenične, ržene in ječmenove moke, namesto iz koruzne moke.

14 poklicnih posvetovalnic. V krajih, kjer so naseljeni Nemci, bo ustanovljenih za absolvente ljudskih šol 14 poklicnih posvetovalnic, ki bodo začele poslovati že to poletje.

Koncert vojaške godbe

Polkovna godba 52. pehotnega polka »Cacciatori delle alpi« bo pod vodstvom dirigenta Carmela Sangiorjova privedila v nedeljo 27. t. m. med 11.15 in 12.15 ob vstopu v tivolski park koncert z naslednjim programom:

1. Sarappa: Pirotova uspavanka (simfonična koračnica).
2. Rossini: Tancredi, simfonija.
3. Mascagni: Viljem Ratcliff, sanje.
4. Leec Bard: Vojvodinja tabarinskega pleza, fantazija.
5. Sang orgi: Vojaška koračnica.

Godba XI. armadnega zbroja bo pod vodstvom mojstra Misasija privedila v nedeljo, 27. t. m. ob 18. v tivolskem parku promenadni koncert z naslednjim sporedom:

- Misasi - Oristano: Vojaška koračnica; Čajkovskij - Sesta: Simfonija (paraf. Misasi); Puccini: Turandot (paraf. Misasi); Wagner: Tannhäuser (uvertura).

Zaključek umetnostnih razstav v Jakopičevem paviljonu

Razstavi sportne umetnosti in letaka za tujski promet sta zbudili veliko zanimanje občinstva in mnogo del je že prodanih v korist umetnikov naše pokrajine. Globoko razumevanje, ki so ga pokazali posetniki razstav, kaže, kako odlično je bila sprejeta pobuda in kako so tudi na teh dveh značilnih razstavah umetniki ljubljanske pokrajine znova potrdili svoje visoke sposobnosti.

Ko zanimivi razstavi bosta zaključeni prihodno nedeljo 27. junija, ob 19. Kdor si še ni ogledal razstav, ga opominjamo na skorajšnji zaključek, prepričani, da ne bo nikogar, ki bi ne izrazil priprave prilike za nakup najboljših umetniških del.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 26. junija, ob 18.: Jorjeva hči, Red B.
Nedelja, 27. junija, ob 18.30: Ples v Trnovem. Zadnjikrat v sezoni. Izven. Cene od 12 lir navzdol.
Ponedeljek, 28. junija. Zaprt.

G. D'Annunzio: »Jorjeva hči«. Dejanje tredejanjske tragedije se odigrava v Abruzzih med pastirski mljdstvom. Toda občedlovska vsebina dela ga postavlja kljub folklornim motivom in običajem v nadčasovno, nedoločeno dobo. Predstavlja nekako sintezo narodovega čustvovanja v okviru tradicije, globoke religioznosti, mističizma in vražjevnosti, podanih v poetičnih in dramskih akcentih klenega ljudskega izraza, ki je dvignjen s pomočjo stihov na raven stilizacije. Prevod je delo dr. A. Gradnika. Osebe: Lazaro — Levar, Cadia — Marija Vera, Aliji — VI. Skrbinšek, Splendore — Starčeva, Favetta — Rasbergerjeva, Ornella — Levarjeva, dva žanjca — Nakrst, Verdonik, Viena — Sancinova, Mila — Boltar-Ukmarjeva, starka — Nablocka, svetnik — P. Kovič, Femo — Bratina, Iena — Pepeček, prva žalovalka — N. Stritarjeva. Režiser: M. Skrbinšek; načrti za kostume: J. Vilfanova.

OPERA

Sobota, 26. junija, ob 18.: Zemlja smehljaja. Opera. Izven. Cene od 24 L navzdol.
Nedelja, 27. junija, ob 17.: Thais. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Ponedeljek, 28. junija. Zaprt.

F. Lehar: »Zemlja smehljaja«. Opereta v treh dejanjih. Osebe: grof Lichtensteinski — Anžlovar, Liza — Mlejnikova, Lora — Japljeva, grof Pottensteinski — M. Sancin, general — Piancki, princ Su-hong — Čuden, Mi — Barbičeva, Čang — Debevec, Fu-Li — Škabar, evnuh — Simondič. Dirigent: R. Simoniti, režiser in koreograf: ing. P. Golovin, načrti za kostume: J. Vilfanova, kloubki za balet: Ivanka Kunc.

J. Massenet: »Thais«. Opera v sedmih slikah. Osebe: Atanael — Primožič, Niclas — Lipušček, Palemon — Lupša, suženj — Dolničar, Thais — Heybalova, Krobila — Mlejnikova, Mirtala — Stritarjeva B., Albina — Stritarjeva. Dirigent: N. Stritof, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti koreograf: ing. P. Golovin, načrti za kostume: J. Vilfanova. Solo plešejo: Bravničarjeva, Japljeva, Remškarjeva, Kirbos in Pogačar.

vrtnega veselja« (z mnogimi ilustracijami). Ni to praktična knjiga o vrtnarstvu, marveč podnetno delo bolj splošno estetskega kakor izrazito strokovnega značaja. Pisec skuša mlade vrtnarje, arhitekte in lastnike vrtov ogreti in navdušiti za svoj estetsko utemeljeni vzor takega vrta, ki bo spadal med osrečujoče prostore človeškega življenja. »Kje je vrt, ki po njem hrepimo?« vprašuje pisec v uvodu. »V srcu ga nosijo, kateri so brez doma; v sanjah ga gleda mati, ki bo rodila in oče, ki je sam... O da bi nam vsem zrasle rožice za ljubezen! Za duhovidno ljubezen: da bomo ljubili kamen, ki v gozdni samoti molči, in človeka, ki za svojo bolečino ne zna več prave besede«. Pisec se zdi razglabljanje vprašanj vrtno umetnosti potrebno prav v teh časih. Zares, saj smo dandanes bolj ko prej dovzetni za tolažljivo lepoto in večno silo narave; neugna iščemo stika z njo na skromnih sprehodih na tistem vrtu, ki včasih pomeni cel svet ali samó pri tistih nekaj cvetlicah, ki smo jih vzgojili na balkonu. Knjižica inž. Jegliča govori o ljubezni in nevidnih močeh, ki družijo vrt z umetnostjo. Čas namreč je tudi pri nas dozoreva za vrtno umetnost, že se vidi dan skozi noč. Knjižica pripoveduje o tem, kar čutimo, da »vsi v zraku« nad nami, pa mnogi ne vedo, kako se temu pravi. Zato le malo opisuje znamenita dejanja slavnih mož in nič ne pove, kako opazuje in meri skoz luknje v šabloni zgodovino vrtno umetnosti. Vendar se mi zdi, da utegne knjižica zanimati tudi tega ali onega, ki že znajo na pamet ves delovni koledar za vrt, še bolj pa tiste, ki so se kdaj razburjali zaradi veselih in žalostnih skrivnosti čapkovskega vrtnarjevega leta.

Da, Čapkov »Zahradnikov rok« (Vrtnarjevo leto) je imel odmeve tudi pri nas, prav zato, ker je najmanjši spis za vr-

narje in najbolj za ljubitelje cvetic, za tiste, ki jim je vrt estetska izpopolnitev vsakdanjega življenja. Ko prebiram Jegličev spis o vrtu, se zdaleč spominjam Maeterlinckovega spisa o čebelah; tudi ta ni bil namenjen v pouk čebelarjem. Vzlic temu ima inž. Jegličev spis pomembno in prav podnetno konkretno vsebino: je nekak uvod v vrtno umetnost, ki ni istovetna z vrtnarstvom; je traktat o nekaki, dejaj bi, vrtno-estetski politiki, ki sodi že med priznane naloge sodobnega urbanizma. Pisec se podrobneje bavi z raznimi tipi vrta od kmečkega vrta do arhitektonskega vrta z raznimi njegovimi stili (renesančnim, baročnim itd.), razpravlja o značaju in ureditvi parkov, se dotika ekoloških vprašanj in fiziognomskega združevanja rastlin po načelu estetske skladnosti ter odpira v tem pogledu razne zanimive poglede ki lahko razširijo obzorje vsakega prijatelja narave in umetnosti. Nadalje razglablja pisec elemente arhitekture in upodabljačo umetnosti v vrtni umetnosti, razvija in utemeljuje svoj ideal vrta in parka ter kaže mnoge možnosti, ki jih dajeja v tem pogledu sodobna znanost in današnja estetska izkušnost, ki je že »prebolela« razne prehodne in poizkusne oblike preteklosti. Seveda se bavi tudi z ureditvijo domačega vrta in njegovimi estetskimi zahtevami ter določa razmerje med vrtnarjem in urbanistom, poudarjajoč načelo vrtnarjeve odgovorne samostojnosti tam, kjer je vrtnar stvaritelj, ne pa izvrševalec birokratske volje. Pri tem se, pisec zlasti ob koncu svoje razprave kritično in polemično dotika nekaterih novih ljubljanskih pojavov (»doroško vrtičarje«).

Inž. Jegliča spis je prežet s topló ljubeznijo do snovi in spisan ne le z obsežnim strokovnim znanjem, marveč tudi — kakor je bilo že povedano — z močnim

umetniškim čutom. V stilu in posebej še v klenem, izrazno bogatem jeziku razodeva estetsko in literarno izobraženega avtorja. Opremljen je prav okusno in pregledno; marginalije na vsaki strani, obširnejši kurzivni komentar pri vsaki sliki — in skrbno izbrane podobe iz domačega in tujega sveta so reproducirane v raznih formatih in legah — vse to daje knjižici pester značaj in nudi tudi očem nekaj tistega »vrtnega veselja«, ki mu je posvečena ta pri nas nenavadna razprava iz sodobne hortikulture.

„Pomlad v Velikih Laščah“

Ciklus slik v olju z naslovom »Pomlad v Velikih Laščah«, ki jih je razstavil pri Kosu v prehodu nebotičnika mladi slikar Mirko Šušteršič, je vreden posebne omembe ne le kot viden dokaz slikarjevega razvoja, marveč tudi kot nov izraz tesne povezanosti naših umetnikov z domačo zemljo. Zadnja Pavlovcova razstava je obsegala skoraj same motive z Ježice, Bruno Vavpotič je mimole dni uspešno zaključil večjo in lepo zbirko umetniško doznanih akvarelov s samimi ljubljanskimi motivi. M. Šušteršič, ki je lani s prvo samostojno razstavo opozoril nase, si je izbral za predmet svojega slikarskega opeva pomladne motive iz dolenskih Velikih Lašč. Nedvomno so vnanje okolnosti največ prispevale k temu, da se naši slikarji omejujejo na posamezne kraje, vendar ima tako združevanje krajevnih motivov tudi svoje odlike in poseben učinek, ki ne ostaja samo na področju čistega estetskega uživanja. O šušteršičevi razstavi bo povedal svoje še strokovni kritik, ta glasa naj samo opozori na njeno nedavno otvoritev in poudari, s kolikim vzletom je slikar posvetil svoj čopič značilnostim Levstikovih Velikih Lašč, šušteršič kaže, da so mu po slogu in duhu najbližji naši impresionisti in nadaljuje

tradicijo, ki je bila tako plodovitna za slikarsko doživljanje slovenske zemlje. V nekolkto zadržanih, vendar pa preudarno uporabljenih barvah podaja šušteršič velikolaskne motive v raznih razpoloženjskih odtenkih, dosežajoč učinek krajinjske pristnosti in osebno doživljene lepote.

ZAPISKI

Dirigent

Nedavno je predaval v Goethejevem društvu v Berlinu generalni glasbeni ravnatelj Walter Beck o umetnosti dirigiranja. Omenil je zdravniško ugotovitev, da sodi kapelnik med težke delavce. Na draždnjskih hišenskih razstavi mladi delavci kar na tretjem mestu, takoj za tlakarjem in rudarjem, saj mora na primer pri dirigiranju Wagnerjeve opere v enem samem večeru napraviti z roko kakih 20.000 določenih gibov. Njegova roka je ob bederne mišice pa tja do taktirke po več ur v stalnem in različnem gibanju. Velika umetnost brati partiture se ne izčrpa samo s potrebnim pregledom. Treba si je glasbeno linijo osvojiti tudi horizontalno, to se pravi: treba jo je vnaprej občutiti in premisliti. Zakaj to, kar potlej sledi, mora biti arhitektonski že pripravljeno. Mozart je umel kot skladatelj in kot dirigent v enem samem trenutku pregledati del neke simfonije do vseh podrobnosti, ne torej postopno, marveč celotno. To je predstavljalna moč kakor je zlepa ne doseže nihče drug. C. M. Weber je mogel slišati cele periode in cele odseke hkrati, in sicer s svojim posebnim načinom gledanja. Tu že vstopamo v skrivnost podzavesti, k magičnemu procesu ponovnega ustvarjanja, kakor se odigrava v kapelnikovi notranjosti, ki se nekako zliva z dirigiranim delom. Ni potemtakem dovolj, če se dirigent zaveda forme in vsebine; potrebno je več, in to dodaja iz svoje notranjosti. Čeprav ni mogoče v partituri spreminjati ni-

česar razen tiskovnih napak, je vendar v nji vedno dovolj svobode za razmah umetniške tvornosti godbenikov. Podzavestni impulzi ne prehajajo samo od dirigenta na orkester, marveč tudi narobe. Stopnjujejo se učinek celotnega korpusa raste (prav kakor na odru med igralci) iz medsebojno se izmenjavajočega vpliva med dirigentom in orkestrom. — Predavatelj je v svojih izjavah tudi omenil, da zgradbo neke simfonije ni moči prepustiti čustvu in podzavesti. Nad dirigentovim lastnim srcem in roko mora neugnao bdeti instanca zavesti, da ne bo temperament vsega skupaj izpodnesel.

Četrtkovo poročilo o bibliofilijski izdaji »Martina Krpana« je treba popraviti odn. izpopolniti v to'ko, da knjige ni opremil ilustrator Lojze Perko, marveč ing. arh. Vlado Gašček. V sami knjigi to ni omenjeno, zato je poročevalec skiepal, da utegne biti tudi oprema ilustratorjeva, kakor je navada v večini primerov.

Primož Ramovš, Akademski založba v Ljubljani je izdala dve skladbi mladega slovenskega skladatelja Primoža Ramovša: »Scherzo« za klavir in »Suite« za klavir. Primož Ramovš, sin vseuč. profesorja in slov. znanstvenega pisca, je zaključil pred dvema letoma študij kompozicije v ljubljanski Glasbeni akademiji kot učence pokojnega prof. Slavka Osterca. Izpopolnjeval se je v Rimu kot osebni učenec mojstrov Alfreda Caselle in Goffreda Petrassija, ki sta oba sodila, da so njegove skladbe izvirne, tehnično dovršene ter polne muzikalne iznajdljivosti. Tako je Primož Ramovš s skladbama, ki ju je izdala Akademski založba, stopil prvič pred slovensko javnost in ne dvomimo, da bo njegovo delo vzbudilo pozornost vseh, ki jih zanima naše glasbeno življenje. O obeh skladbah se pričelimo strokovno poročilo, za sedaj ju samo vpisujemo v slovensko kulturno kroniko in priporočamo prijateljem klavirske igre.

Naši mali gospodarji

„Za dostojnost in za našo čast“

je naslov članka, ki ga čtamo v glasilu naših malih gospodarjev. Komaj so travniki ozeleneli, se je lahko opazilo, kako se kvari krma. Na najlepših mestih, kjer bi morala biti bujna rast, so praznine. Brez-zirno žanjejo s srpi in trgajo z rokami — navadno pozno zvečer ali zgodaj zjutraj — neupravičeni, ki se malo zmenijo za lastnika. Vse to se dogaja, ker mnogi rejci niso dovolj resni, pretiravajo v reji in »sproducirajo« živali visoko preko števila, ki bi ga lahko prehranili. Društvo želi, da bi na njegove člane ne mogel pasti nikak očitek te vrste, ker sodi, da so dostojni mali gospodarji in rejci le tisti, ki s svojim trudom in s svojimi sredstvi vzdržujejo živali. Mnogo škodljivcev sračujemo. Ob nedeljah vidite trope »sprehajalce«, ki roma po travnikih in njivah in utirajo pota, kjer se jim zljubi. Rejci pa morajo kupovati drago seno. Najhujši pa so nogometiški in slučajnostni sportniki, ki si prilaste kar travnik ali pa proglašajo zemljišča za javno last. Zgodil se celo, da mladina populi fiziološke reje sestavi iz njih in vejevja, ki ga je sklestila z drevoja, šotore za indijanske igre, vrata za gol ali pripravo za odbojko. Ne samo v interesu reje in gospodarstva, temveč predvsem v korist reda, morale in dostojnosti je potrebno, da vsi nastopimo zoper nečastni pojav proti slehernemu in vsepovsod.

Stremimo po resni reji!

Tak je naslov drugega članka, ki nam pripoveduje, da je bilo lansko pomlad in poletje veliko povpraševanje predvsem po kuncah, pa tudi po kokoših in kozah. Cene so rasle, bila je konjunktura. Pojavili so se tudi verižniki, ki so prekupčevali z ži-

Spodnje štajersko

Odkrivanje orožnikov. Z vojnimi zaslugami križcem z meči so bili odkrivali: Avgust Schirk, okrožni orožniški nadporočnik ter Leopold Schmidhacker, okrožni orožniški poročnik, oba v Brežicah, nadalje stražmojstri Karel Wintersteller, Karel Klippel, Richard Lesky in Stefan Pöcker, glavni stražmojstri Janez Habersack, Janez Krenker in Alojz Katšchnig ter okrožna stražmojstra Franc Jäger in Ervin Sale, vsaj službovali na Spodnjem Štajerskem.

Mladci delavci in delavke iz raznih spodnještajerskih večjih obratov so bili za binokli povabljeni k tabornarju v Rogasčki Slatinji. Prevalili so ter igrali športne in druge igre. Socialna načelnica mladinskega vodstva je na zaključnem zboru opozarjala fante in dekleta na njihove naloge v sedanjih vojnih.

Novi grobovi. V Celju je umrla nagle smrti ga. Jožefina Pospichalova, hišna posestnica, v Trbovljah pa 29 letna žena železniškega uradnika ga. Ljudmila Šilanova. Nadalje je umrl v Celju dr. Herwig Röhrich, vladni svetnik in vodja finančnega urada v Brežicah. Bil je edinec svojih staršev, po rodu iz Beljaka. Umrl je v bolnišnici.

Ranjenec v Zalcu. Zalska krajevna skupina je povabila ranjenca iz Novega Celja na kosilo in malico. Prišlo je 112 gostov, ki so bili postreženi z najboljšim. Zlasti so se oddolžile matere, ki imajo sinove pri vojakih.

Udeleženci jezikovnega tečaja iz Celja so obiskali Gradec. Prosvetni urad Helmutbunda je namreč izbral najboljšje tečaje, da jih odkljuje za uspeh. Med prvimi je prišlo 30 tečajnikov iz Celja v Gradec, kjer so bili tri dni gostje državnega propagandnega urada. Ogledali so si socialne ustanove in muzeje, da spoznajo štajersko zgodovino, priredili pa so tudi izlete v graško okolico.

Najstarejši član krajevne skupine v Žusnu, kmetovalec Anton Kramer z Babnega, je umrl v starosti 91 let. Bil je na glasu dobrega gospodarja.

Otroški vrtec v območju krajevne skupine v Radečih so odprli 20. t. m. Okrožni vodja Eberhardt iz Trbovelj je naglašal pomen otroških vrtcev v jezikovnem pogledu.

Poletne tekme spodnještajerske mladine trajajo od 25. do 27. t. m. v Celju. Včeraj, v petek, so bile plavalne tekme v Rimskih toplicah, ostale tekme so na Glaziji v Celju, strelske pa na strelišču. V nedeljo bo jutranja svečanost na Starem gradu, popoldne pa počastitev zmagovalcev.

Ljudska knjižnica v Rogatcu je bila te dni izročena svojemu namenu. Poročilo pravi, da je prostor okusno opremljen.

V Muri je utonil 16 letni Hubert Muser iz Gradca. Peljal se je s čolnom, iz neznanega vzroka pa se je čoln prevrnil. Nesrečnega mladeniča dočel se niso našli.

Majhen vzrok ima lahko smrtno posledico, o čemer prica naslednji tragični dogodek: 12 letni kmečki sin Franc Winckelbauer iz Prežgovca na Srednjem Štajerskem se je neznanostno ranil na nogi. Kri pa se je zastavila in so mladeniča prepeljali na kirurško kliniko v Gradcu. Nič več ni pomagalo, mladenega življenja niso mogli več rešiti. Po pitem tednu je izdihnil. Nadalje poročajo štajerski listi o naslednjem tragičnem primeru: Grda je razvada, da jemljejo kolesarji otroka s seboj na kolesa. 14 letna hčerka posestnika Haubenwallnerja s Srednjega štajerskega je vzela s seboj na kolo 5 letnega brata. Na cesti pa sta se prevrnili in je fantek padel tako nesrečno, da so se pokazali možgani. Izdihnil je na graški kliniki.

Nesreče. 16 letni Jože Teršič iz št. Florjana pri Rogatcu je sekal drva, pa mu je priletela sekira na glavo in mu utrla lobanjo. 6 letni Ferdinand Kranjc s Ponikve se je pobil z vrelim mlekom in ima hude opekline na levi strani života. 24 letna Marta Dvoršakova iz Maribora je padla s češnje in se hudo poškodovala na hrbtu. 24 letna pletilka Cecilija Muršičeva pa je padla s kolesa in si hudo poškodovala levico. Enako sta se poškodovali 41 letna Fani Temlinova in 31 letna Štefi Hermanova, vse tri iz Maribora. 32 letnemu Janezu štravsu, mizarju iz Maribora, je stroj zdobil vse prste na desnici. Vrata avtobusa so 74 letnemu Urbanu Koželu iz Spodnje Hudinje zdrobila tri prste na desnici.

Novi roman DK:

„NAZAJ NI POTI“ JE IZŠEL!

valmi. Od rejca, ki se je trudil, da vzgoji lepe živali, so kupovali po čim nižjih cenah in barantali kakor konjski mešetarji. Nato so prodajali naprej z velikimi dobičkomi. Časih je bila kakšna žival v enem mesecu trikrat prodana. Lanska konjunktura je marsikatero rejca navdajala s pretiranimi upi na letošnje leto. Ni pa računala s takimi vseh vrst, ki so se zlasti lansko jesen in se pozimi vrgli na tatvino kuncev in kokoši. Pa tudi kože in prašiči niso bili varni pred njimi! Ti ljudje po večini niso kradli zaradi bede ali potrebe, temveč iz želje po lahkem uživanju brez truda. Tatvine ponehale, a varno se ni. Tudi kupčije so bile letos slabše. Ni bilo mnogo povpraševanja pa tudi veliko živali ni bilo naprodaj. Kakor vse kaže, bo drugo leto boljše. Reja si je od zadnjih udarcev že precej opomogla. Zopet so lepe živali v kletkah. Pa tudi s krmo so se rejci kolikor toliko preskrbeli. Delo rejcev, stalno napreduje.

Ali so vam včas naše budre?

Budre? Kakšna žival pa je to? I, ponekod jim pravijo morski prašički! O njih pripoveduje rejec v svojem glasilu: Bil sem precej skeptičen, ko sem prinesel prvi par buder domov. Majhne živalce, a zelo živahne. Kdor nas je obiskal, si jih je rad ogledoval. Mislim se, če že ne bo mnogo prireje, bo vsaj zabava. Dokler je bil mraz, smo jih imeli na toplem. Ko pa je prišla pomlad, smo jih dali kar v soseski — no kunčjih kletk. Nekega jutra je bilo vse živo okoli samice. Kar sedem mladičev! To je bil res izreden dogodek, toliko jih nismo pričakovali. Bilo je veselje gledati, kako se hitro in krepko razvijajo. Vsaakdo ki si je pršel ogledat naše živalce, se je najdlje pomudil pred kletko z budrami. Otroci pa sploh ni bilo več mogoče spraviti izpred kletk. Nekdo je trdil, da se budre pariijo s podganami in je to sam videl. Vprašal sem ga, ali so ga živali povabile, da si ogleda parjenje. In sem mu svetoval, naj bi svoja opazovanja objavil, ker bi postal pozoren ves znanstveni svet, kajti doseg se nihče ni videl takega parjenja. Kdor si želi veselja z živalmi, bo pri budrah prišel na svoj račun. Ta skromna živalca ne zahteva mnogo, uživa isto hrano kakor kunec. Potrebna je čistoča. Meso je okusno, vendar so živali majhne.

Za zdrav in čvrst zarod kuncev

sta potrebna dober plemenski samec in dobra plemenska samica. O tem nam govori dva članka v glasilu naših rejcev. Najbolje je, če odberemo za plemo samice iz drugega gnezda tiste, ki so skotene v juniju ali juliju. Te do zime dorastejo in so

spomladi godne za plemo. Samice težkih pasem (ovnač, orjak), so godne za plemo, ko dosežejo starost 9 mesecev. Srednje težke pasme (angorec, čučilec, srebrec, dunajčanec) s starostjo 8 mesecev. Lahke pasme pa s 7 meseči. Samice je treba dati po oplemenitvi v ločene kletke in se ne smejo preveč izkoriščati. Imeti morajo vse značilnosti svoje pasme, zlasti sta važna teža in kožuh. Čim manj je samica izkoriščana, tem daljša je njena plodnost. To je treba upoštevati zlasti pri dragocenih plemenjakih.

Plemenski samec naj bo skoten zgodaj spomladi in je goden že naslednje leto za prva plemenjenja. Mladice je treba ločiti po spolu, ko so stari 3 mesece. Samci težke pasme so godni za plemo, ko so stari eno leto, ostali pa v 10 mesecih. Nekaj skokov na teden je popolnoma dovolj. Enega samca imamo za 15 do 20 samic. Dobe se kuncel, ki so sposobni za plemo tudi s starostjo 10 let. Odvisno je to od krme, nege in uporabljanja. Samec je pomembnejši od samice. To nam pove naslednji primer: na leto naskoči samec najmanj 60 samic. Če ima vsaka vsaj 6 mladičev, dobimo 360 potomcev na leto. Če povzre samica trikrat na leto, dobimo od nje samo 18 potomcev. To kaže, na kako veliko število potomcev vpliva samec.

Kronštat

V sedanjih vojnih se večkrat omenja ruska trdnjava in vojna luka Kronštat. Naselbina, ki je zdaj močno utrjena vojna luka, je bila ustanovljena leta 1710. po ruskem carju Petru Velikem na otoku Kotlinu, ki so ga Rusi osvojili leta 1703. Ob ruski revoluciji 1917. je Kronštat imel važno vlogo in je bil steber boljševizma. Februarja leta 1921 je v mestu izbruhnila vstaja proti boljševikom, ki pa je bila krvavo zadušena.

Kronštat leži na južnem rtu otoka Kotlina, ki meri okoli 15 kvadratnih kilometrov in leži v Finskem zalivu. Dokler leta 1893 ni bil med Petrogradom in Kronštatom zgrajen 27 kilometrov dolg kanal, je bila kronštatska luka tudi pristanišče za tedanje glavno mesto ruskega carstva. Od leta 1917 je Kronštat vojna luka, utrjena z mnogostevilnimi utrdbinami in topovskimi položaji. V pristanišču so tudi dokl za sovjetsko balistično mornarico. Ker je mesto vojna luka, je civilnemu prebivalstvu prepovedano naseljevati se na otoku in v mestu. Število prebivalstva se je čudovito hitro menjalo. Medtem ko je imel Kronštat še leta 1897 okoli 60 tisoč prebivalcev, je leta 1926 bilo v mestu komaj 21.000 prebivalcev.

Mesto samo je dokaj lepo, ima široke ulice in velike trge. Izmed stavb se zlasti odlikuje katedrala sv. Andreja, zgrajena v 18. stoletju, nadalje palača admiralteta in tako imenovana Italijanska palača. Gospodarsko in poslovno življenje otoka in mesta služi v glavnem potrebam vojne mornarice. V mimem času je imel Kronštat redne paroplovne zveze z vsemi večjimi kraji sosedne obale.

.. MLADO JUTRO ..

Čarovniška predstava

Moje tete in moji strici so prerokovali, da postanem, ko dorastem, gotovo umetnik v čarodetstvu. Tako bodočnost so mi slikali zaradi tega, ker sem kot deček silno rad obiskoval cirkuške predstave, kjer je kakšen glumec razkazoval bolj ali manj čudovite poizkuse. Take čarovniške sem silno občudoval.

Sklenil sem, da moram postati tudi jaz tak vsemogočen čarovnik. Ubiti jajce in ga zopet narediti celo ali pogoltniti dolg nož, se mi je videlo zelo lahko delo. Nekega dne, bilo mi je takrat devet let, sem sklenil uprizoriti veliko cirkuško predstavo, v kateri bi gledalcem razkazoval razne čarovniške umetnosti.

Ta čarovniška predstava se je vršila v praznem konjskem hlevu in gledalci so bili dečki in deklice moje starosti. Kot prvi predmet moje čarovniške umetnije je prišla na vrsto krasna zlata ura strica Nandeta. Vzel sem jo iz miznice v trenutku, ko ga ni bilo v sobi. Uro sem položil v železen možnar in jo začel tolči, kakor sem videl delati onega čarovnika v cirksu. Zelo nerada je šla narazen, samo steklo mi ni povzročalo težav. Ko je bila ura že povsem stolčena, sem jo vzel iz možnarja in jo pokazal gledalcem.

»Zdaj je ura razbita.« sem rekel. »Le pazite, v trenutku bo zopet cela... Hokus, pokus...«

Držal sem jo nekaj minut za hrbtom in jo potem zopet pokazal. A kako sem se prestrašil, ko sem videl, da je še zmerom razbita in da se ji nič več vrtni prejšnja oblika. Otroci so se smejali in se mi rogali. Naznanil sem konec cirksa in jo popihal v hišo. Razbito uro sem skrnil pod kuhinjsko omaro, kjer jo je našla kuharica in jo nesla stricu.

Sum je padel takoj name. Stric me je povabil v svojo sobo. Grozno sem se prestrašil, ko sem prišel tja in videl na mizi predmet moje nesreče!

»Malopridnik!« je zagrmel stric. »Kaj si napravil z mojo uro?«

»Oh, stric, sem zaklel.« mišji so vzele tvojo uro iz miznice, jo zavleklo pod kuhinjsko omaro in jo tam razgrizle!«

Zaplesala je stričeva palica po mojem hrbtu in jaz sem začel prepevati žalostinke.

Črni maček

(Ljudska pripovedka.)

»Fantič, varuj se črnega mačka! Ta ima vraga v repu, zato se sveti, ako ga pončji pogladiš...«

Tako me je opominjal sosedov dedek, ko sem se preganjal mačke z vaškimi paglavci. Gorje živalci, katero smo uiel! Navezali smo ji poleno na rep ali na kremplje orchovo lupino.

Trpčenja živali dedek ni mogel prenašati. Zbral nas je nekoč okoli sebe in nam pripovedoval zgodbiice z uvodom: »Kar boste slišali, je čista resnica.«

»Ko sem bil že dorasel fant, sem bil navajen pozno zvečer kositi. Nekeč sem se sprvil nad deteljo na njivi blizu doma. Na nebu je svetil prvi lunin kratec. Nakosil sem jo nekaj košev in pričel grabiti. Na meji tik njive je sedel črn maček. Oči so se mu svetile kakor dva žareča oglja. Dotaknil sem se ga rahlo z grabljami, a se ni premaknil. Takoj se mi je videlo sumljivo. Maček vendar rad beži: celo domačega človeka vselej ne počaka. Ta se pa ne zmeni in ne gane.

»Ali pojdeš.« Dvignil sem grablje in ga zapodil.

Črni maček je naježil dlako. Vzpel se je pokonej in zagodel.

Okrog mene je začelo mrgetati. Kamor sem pogledal, povsod sami črni mački. Bilo jih je

na stotine. Strašno so pihali in silili proti meni.

»No, in potem?« Otroci so bili silno radovedni.

Ded je nadaljeval: »Mečkov je bilo čedalje več, jaz pa zmeraj manj pogumen. Naposled sem vrgel od sebe grablje in jo ubrals z njive. Doma sem se spomnil, da je kvatna sredi...«

Tako je pravil dedek, ki ni nikoli lagal. Še danes bi mu skoraj verjel, da nam je povedal čisto resnico.

Našim najmlajšim

Urica na steni pravi neprestano: tika-taka, tebe kakor cvetje v travi solnčna sreča čaka.

Ciganske uganke

Uganke ciganskega naroda so prav malo znane. V nekem listu jih je bilo nedavno priobčena cela vrsta. Zbral jih je cigan, ki je prenehel cigantiti. Te uganke imajo nekaj posebnega, vendar pa je marsikaj podobnega našim ugankam. Naj jih navedemo nekaj:

V meseni hiši sedi hud pes. (K)ZJ
Zelena kokoš leže rdeča jajca pod zemljo. (C)ZJNJ

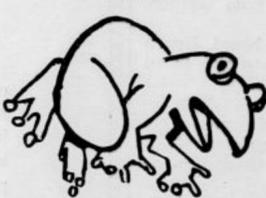
Ne utonem v vodi, ne zgorim v ognju in ne poznam ne mraza ne vročine. (S)ZNC

Koliko stopinj napravi pastirčica na dan? (N)ZJNC

Črn sem živel v luknji, rdeč sem se tresel v smrti. (R)ZK

Ima bel plašček, rdečo čepico in črno glavico. (C)ZJNC

Žaba

»Predla nam bo slaba,« pravi pajek izza mrež, »že nam poje žaba, kmalu bo spet dež!«

Otroška usta

Župnik (med veroukom v šoli): »Tinček, povej mi, kdo je Boga obsodil na smrt?«
Tinček: »Pismonoša in farizeji...«

ZMOTA

Ferene Kormendi:

Roman

Vreme je v najslabšem slučaju »neugodno«, slika, ki jo je poklonil stric Miha, je za nič, tisti veliki, črni, potuhnjeni pes, ki so se ga otroci na spredu tako prestrašili je divji: a nobena stvar ni grda. To besedo je volja staršev zato izključila iz rodbine Waltrovih in njihove okolice, ker je bila Ana grda.

S strahom sta starša opazovala Ano v njenih otroških letih in spetkoča sta sama sebi tajila to, kar sta videla. »Kakšna ljubka deklica!« sta govorila, pri tem pa sta s pritajenim dihom mislila na grdo majhno telesce. »Kako mili stvor!« sta govorila in prebledavala, zroč na Anino neokretno stopica!je. »Kako bister obraz ima!« sta rekla nekoč in gospa Waltrova je bruhnila v jok.

To je bil tisti trenutek, ko sta morala postati drug do drugega in sama pred seboj iskrena in ko sta morala vsaj vsak sebi in drugemu priznati, da je Ana grda. Beseda, ki sta se je starša od rojstva mlajšega otroka nagonsko in z neko globoko, skrivno nezaupljivostjo izgovarjali, se je v tem trenutku izpremenila v očitnega, nevarnega sovražnika. Napovedati mu je bilo treba boj. Predvsem otrok ne sme izvedeti, da je grd, če pa bi — Bog ne daj tega — če pa bi nekega dne to le izvedel, ne sme verjeti tega. Zavest grdote človeka potre in ga onesreči, lepota mu da moči: tako je čustvovala Adela Waltrova in sklenila je, da bo za vsako ceno in z vsemi sredstvi obvarovala Ano pred nevarnostmi, ki obkrožajo grde ljudi, kadar se sami zavedo te svoje lastnosti. Zdravnik, vzgojiteljica, profesorica telovadbe, plesni učitelj, krojač, lasuljar — vsi ti so šli v boj za dosego Anine telesne lepote.

V takem načinu življenja, v takem ozračju je rasla in se razvijala Ana. Bila je to mila deklica, toda vedno in v vsem je bila oddaljena od resnične stvarnosti, bila je bistra, toda ozkega obzorja.

Ana je dovršila sedemnajsto leto svojega življenja, ko se je gospa Waltrova pomirila s tem, da ta izobražena in izredno elegantna mlada dama neoporečnega nastopa in plemenite duše, ta njena mlajša hčerka nikoli ne bo postala lepša. Kako je bilo mogoče, da je roditeljsko oko tako jasno opazilo to nesrečo? Morda zato, ker je bila v tem tesnem okolju dana možnost ali nujnost primerjave: druga deklica, Agica je bila prava krasotica. Vse one ljubke telesne odlike, ki so nedostajale Ani, so se v Agici združile v čisti in nežni skladnosti. Kadar je gospa Waltrova videla obe dekleti drugo poleg drugega ali ju je v duhu primerjala, je postala na smrt žalostna.

Nekega dne je nepričakovano stopila v oblačilnico obeh deklet in zagledala Ano, stoječo pred ogledalom, kako se je priprtih očih, s čudno hladnimi potezami na obrazu ogledovala v zrcalu. Vprašala jo je, kaj dela tam, Ana se je zdržnila, a ni se obrnila, temveč je kar tako malomarno in mirno odvrnila, da si je pomerjala novo ogrlico z modrimi kamni, kako se sklada z njeno novo modro obleko. Toda v njenem glasu je bilo nekaj, zaradi česar je gospa Waltrova za trenutek srece prenehala biti. Ne dolgo po tistem je pogovor nanesel na to, da naj bi se deklici slikali in Ana je na vse pretege ugovarjala. Zakaj noče? Je klicalo v gospe Waltrovi, morda zato, ker ve, da ... Ne, Ana ne ve, da je grda, to je gospa določno čutila. Človek, ki bi se zavedal svoje grdote, se ne bi mogel vesti tako samozavestno, tako neprisljano, tako naravno.

Ana je bila srečna. Vse bogastvo, vsa ostroumnost je bila v njeni službi. Ni bilo želje, ki se ji ne bi takoj izpolnila,

a nikoli ni mogla niti slutiti, da tista velika dobrota, ki jo obdaja, hoče nekaj skriti ali da jo skuša za nekaj odškodovati. Rodbina in vsi, ki so ji bolj ali manj pripadali, so nosili maske. Vsi so vedeli, da morajo s to žrtvijo obvarovati človeško bitje, žensko dušo: Ano. Vsi tisti, ki so bili okoli Waltrovih, so bili na ta ali oni način odvisni od bogastva in vsemogočnosti zakoncev Waltrovih ali pa so vsaj nekaj hoteli od njih, ako nič drugega, vsaj videz odličnega družabnega položaja in vse tiste prednosti, ki jih pomeni prijateljstvo s tako odlično družino: to pa si moraš zaslužiti.

Tako Ana ni mogla čutiti, da tvori laž tisto vzdusje bajnega kraljestva okoli nje, v katerem je tako lepo živeti in v katerem je človek lahko srečen. Srečen v svesti si, da je vse okoli njega lepo in dobro in da je vse na svetu v najlepšem redu. Ana je bila srečna in se ni zavedala, da živi v ogromnem steklenem gradu, kjer jo pravilnica stvarnosti loči od resnične stvarnosti.

Tudi Agica je živela v tem steklenem gradu, vendar je naravno čutila, da jo vsa toplota in varna senca roditeljske nege segreva le nekako mimogrede, zato je tudi razumljivo, da se je docela drugače razvijala kakor njena sestra. Ana ni vedela, da je grda, Agica je bila ravnodušna do svoje lepote. Ana je bila deklet odprtega značaja in ugajljene vedenja, Agica je bila resna, pogosto zamisljena, razglabljaljoča. Ana je z lahkoto razumevala stvari in je ravnala z njimi z malomarno gotovostjo. Agica pa se je tu pa tam ustavila ob kakem vprašanju in po cele mesece razglabljala o njem. Ane ni nikoli zapustil čisti, spokojni mir, pri Agici pa se niti zavedali niso, da jo neprestano žre tih nemir. Ponosna je, so govorili o njej fantje, dekleta pa, da je zaprta, hinavska zavistna neumna.

Agica je bila stara dvajset let, Ana sedemnajst, ko je Antal v svojih nočnih razgovorih z ženo vedno pogosteje razpravjal o tem, da se bosta hčerki lahko kmalu poročili. S kom? Koga bosta ljubili in kdo ju bo ljubil? Razgovorjara sta se o imetju svojih hčera, o svojih družabnih obveznostih, o doti, ki ju bosta imeli, ter o vsem, kar pomeni Agičina in Anina poroka za rodbino in družbo. Potem se jima je prikradla v možgane skrita bojazen: kaj če se ne pojavi nihče, ki bi ljubil njuni hčeri radi njiju samih, ne pa zaradi njunega bogastva in odličnega imena. Antal Walter je namršil obrvi. Res je, dekleti sta bogati, toda v svojih čustvih do možkih morata biti v takem odnosu, kakor da razen svojih osebnih lastnosti nimata ničesar drugega. Rodbina Waltrovih ne pozna zakona iz razuma, dekleti naj se ne poročita zaradi svojega imetja, zaradi svojega ugleda,

Gospa Waltrova je molčala, pri tem pa sta oba vedela, da v tem trenutku oba mislita isto! Da, Agica se bo lahko poročila, gre le za Ano. Kakšen bo ta možki, katerega bo Ana ljubila in kdo neki bo ljubil Ano? S čim si bo zaslužil Anino ljubezen, njeno premoženje, njene dobre lastnosti in ... Tu se je misel pretrgala, kajti v očetovih skrbih in materinih dvomih je po tistem »in« sledilo tole: »in kako bo prenesel Anino grdoto?« Ne bi smela misliti na to, in vendar ni bilo mogoče, da ne bi mislila, A ko je čas potekal, sta se nezaupljivo in brez pripravljanja spraševala vsak sebe ali drug drugega, molče, v tihih nočnih trenutkih: »Kaj je to? Kaj se dogaja? Ali je neka ovira, ki je ne poznamo? Zakaj se dekleti ne poročita?«

Kaj vem, kaj znam!

293. Neka južnoafriška država se imenuje po nekem milijonarju. Po katerem?

294. Zakaj je imel rimski bog Janus dva obraza?

295. Kaj pomeni »forenziški«?

196. Križanka.

1	2	3	4	5
6		7	8	9
	10		11	12
13			14	
	15	16	17	
18		19	20	21
	22		23	
24			25	

Vodoravno: 1. žensko ime, 3. star denar, na Poljskem ga imajo še danes, 6. oblika glagola biti, 7. soprog, 9. nikalnica, 10. ploskovna mera, 11. črka (foneti-

čno). 13. tučka za »ličilo«, 14. del voza, vzklik, 15. osebni zaimek, 17. kratica za množino (lat.), 18. prislov, 19. žensko ime in vrsta vrbe, 21. oziirni zaimek, 24. hipotetska snov, ki napolnjuje svetovni prostor, 25. muči nas ponoči, kadar ne moremo spati.

Navpično: 1. prostor za panogo zimskega sporta, 2. grška črka, 4. japonska dolžinska mera, 5. dišavina (tuj izraz), 7. kratica za gospoda (angl.), 8. prislov, 10. veznik, 12. kratica za ljubljansko mestno občino, 16. oblika nikalnega glagola, 17. veznik, 20. osebni zaimek, 22. kakor 8., 23. kazalni zaimek.

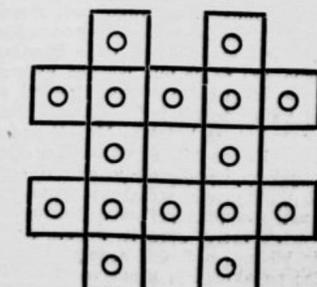
RESITVE NALOG 24. t. m.

289. »Zlato pismo« je bilo državni zakon Karla IV. l. 1356., ki je urejal vprašanje cesarskih volitev in pravice zbornih knezov.

290. Opero »Pikova dama« je zložil Peter Iljič Čajkovski, besedilo je prirejeno po Puškinovi istoimenski noveli.

291. »I vozela« (morska milja) meri 1852 m.

292. Zaboček oranž.

Spominjajte se slepih!

Kupujte svoje potrebščine pri naših oglaševalcih!

SPORT

Neugonobljivi nogometaši

Na praznik so odigrali prijateljsko reprezentančno tekmo v dveh kombiniranih enajstoričnih Ljubljane in Hermesa, ki je uspela nad vse pričakovanje — V nedeljo se nadaljuje prvenstveno tekmovanje s tekmama Mars - Dopolavoro t. t. in Korotan - Zabjak

Ljubljana, 25. junija

Naši nogometaši so letos res neugonobljivi. Sredi svojega prvenstvenega spreda, ki je že tako odmerjen na pričilih in skoraj zaporednih 12 nedeljah, ne zamudijo nobenega prostega dneva, da bi tako ali tako ne hiteli za svojim priljubljenim usnjem. In tako je bilo tudi včeraj.

Modri - beli 6:2 (1:2)

Dobra je bila misel onega neznanca izmed prirediteljev, ki je za včerajšnji praznik poslal na igrišče Ljubljane dve enajstorični, sestavljeni iz dveh ljubljanskih klubov z imeni mešane in kombinirane reprezentance, kajti nogomet, ki smo ga videli včeraj, je daleč prekašal višino vseh dosedanjih prvenstvenih iger, bil pa je predvsem fair in dostojen, tako da je približno 600 gledalcev rez zadovoljnih zapuščalo igrišče. Skoda, da se je vreme tik pred pričetkom tekme obrnilo na nevihto, ki je potem sploh ni bilo, temveč je spet sijalo vroče sonce skoraj do konca, ker bi bil sicer obisk gotovo še večji. Finančni uspeh prireditve torej najbrže ni bil prevelik, zato pa je tem več propagandni in sportni vobče. Bila je lepa tekma, ena izmed redkih letošnjih, ki so imele vse bolj zveneče nazive kakor ga je imela včerajšnja.

Mešana enajstorična, ki se je pojavila čisto bela, so tvorili igralci, ki jih poznamo iz prejšnjih časov iz drugih, večinoma štaterskih klubov, domačo pa so v modrih dresih sestavljali v glavnem ljubljanci, ojačani — ali tudi ne — z nekaterimi hermezani. Čeprav na obeh straneh vsa mesta niso bila zasedena najbolje, sta se vendar obe moštvi kar od vsega začetka predstavili v najboljši luči. Pri tem so bili s tehnične strani mnogo bolj modri iz domače enajstorične, medtem ko so bolj uspešno razdrali mnoge še tako premljene akcije nasprotnikov. Razen tega pa so, posebno do tedaj, dokler Bertonec zaradi slučajne poškodbe ni moral zapustiti igrišča, izvedli tudi nekaj zelo nevarnih prodorov, ki so jim prinesli dva lepa in tudi zaslužena zgoditka, s katerima so bili skoraj do odmora v vodstvu. Pozneje, in sicer bolj ko se je igra bližala koncu, so modri bolj in bolj prihajali do besede in zasluženo izravnali ter dosegli tudi krepko zmago, pri čemer pa je treba belim v čast priznati, da so se vztrajno in, kakor je športnikom treba, držali do zadnjega. Če je na eni strani ugajala odlična napadalna vrsta modrih, ki je s preciznim podrobnim delom ustvarjala zmerom znova nove in nove pozicije za strel v kazenskem prostoru belih, so obenem obrambne formacije belih z vratarjem vred neumorno čistile in odbijale vse nevarnosti. Šele vselej tedaj, kadar je situacija čisto dozorela in ko je bila ena stran knock-out, je sledila pika na i in gol. To se je za modre ponovilo šestkrat potem, ko so beli že vodili z 2:0. V kakšnem ozračju je tekla ta tekma, kaže na primer med drugim tudi, da je po pravici prisojeno enajstmetrovko v škodo belih Lah poslal vratarju v roke. Kajti to pot ni šlo za število golov, še manj pa zato, kdo bo koga povozil (kakor se pravi strokovno junakom nog z zelene polja), temveč le za to, da bi Ljubljana videla dobro tekmo ob žogi in zmagi onega, ki je boljši. Oboje se je izpolnilo v pravem pomenu besede, za nas posebej pa je še posebno razveseljiv dokaz, da so divjaški nastopi na nogometnem travniku popolnoma odveč in jih bomo po včerajšnjem nastopu vsega, kar res dobrega premoremo v Ljubljani na tem področju, preganjali še odločneje kakor dozdaj. Zasluga za ta vsestranski uspeh včerajšnje prireditve gre nedeljno vsem in zato ne mislimo nikogar hvaliti posebej. Vsi so storili svojo dolžnost in vsi so po najboljših močeh prispevali, da je dobil včerajšnji nogomet najboljšo oceno.

GLAVNI DOGODKI

Iz zelo živahnega in napetega poteka igre navajamo le naslednje glavne dogodke: V 2. min. nenaden beg Bertonecja in 1:0 za bele. V 11. min. spet napad belih; Vodeb dobi žogo precej daleč, toda strelja krasno in že je 2:0 za bele. Modri izvijejo samo serijo kotov, toda do gola pridejo šele v 37. min. po Erzenu, ki uide sam in plasira neubranljivo 2:1 za bele. V 40. min. mora Pepček v kabine — zaradi blezure. Po odmuru je situacija v dveh minutah obratna V 30. sek. nov kot v korist modrih; Hacler ujame z glavo in pošlje mimo Roglja 2:2. Minuto kasneje je pri žogi Aljančič in že je 3:2 za modre. Pritisk

modrih je očitno zmerom večji, toda beli se branijo uspešno. Šele v 21. min. se rodi četrti uspeh po krasni kombinaciji Erzen-Lah-Kroupa. 4:2 za modre. Takoj za tem 11 metrovka, ki je Lah ne izkoristi. Igra je še zmerom napeta. Modri so skoraj v ekshibiciji, toda za gol jim zmerom zmanjka zadnje sile. V 41. min. se slednjič zgane silovit napad na bela vrata; Rogelj ima srečo enkrat, toda takoj nato ga le ukani Kroupa in že je 5:2 Dve minuti kasneje se okoristi še Hacler čiste pozicije in postavi končni rezultat 6:2 za modre. Koti 10:6 tudi zanje.

Moštvi sta nastopili: Modri: Rožič, Hassl, Gomezelj, Perharič, Sercer, Volavšek, Kroupa, Lah, Hacler, Aljančič, Erzen. Beli: Rogelj, Antonič, Obersnel II, Accetto, Varl, Pelicon Bačnik, Vodeb, Vesnaver, Bertonec, Obersnel I. Sodnik: Pušenjak (Kos, Makovec).

Tekma za točke med rezervama Hermesa in Marsa se je končala s 6:0

Pred nami je X. kolo

V nedeljo bodo spet oddane štiri točke v prvenstvu

Po prazniškem vložku, ki nam je prinesel zanimivo spremembo z zamenjavo nekaterih igralcev in nastopov dveh dobrih nogometnih reprezentanc, smo se spet čisto približali novemu prvenstvenemu terminu, in sicer X. kolu v obeh glavnih divizijah, ki bo še bolj razčistilo položaj v tabelah, predvsem glede zadnjega mesta v skupini najboljših štirih in pa drugega med onimi iz II. divizije.

To pot sta v I. diviziji zopet na vrsti

MARS IN DOPOLAVORO T. T.

obe moštvi, ki sta dozdaj precej zaostali in tvorita drugo polovico tablice, tako da je med njima treba iskati ono enajstorično, ki bo morala prihodnjič — to bo brzokone jeseni — oditi med slabše ter si znova zaslužiti čast sodelovanja v zgornji hiši.

Oba jutrišnja nasprotnika in prvenstvu sta letos pretekla že mnogo travnikov in tudi med seboj sta se že pomerila v prijateljskem in prvenstvenem srečanju, toda vsi ti nastopi kažejo bolj v prid Marsovcem kakor zastopnikom tobačne tovarne.

V zgodnji sezoni nekoč so Marsovci povabili Jenkovo enajstorično na svoj prostor za Kolinsko tovarno in tam se je stvar končala precej neprijetno za goste (3:8 je bilo). V prvenstvu sta si moštvi stali nasproti pred 6 tedni in tudi takrat je Mars slavil krepko zmago (4:2) in spravil obe točki. Če bi računali po dveh tekmah, bi morali tudi za jutri dati več nad za uspeh Marsu, ne glede na to, da je tudi v ostalih prvenstvenih tekmah pokazal solidnejšo formo od Dopolavoristov. Moštvo si je sicer nakopalo malo laskavo razliko (7:16), ki ni mnogo ugodnejša kakor jo izkazujejo tobakarji (3:14), toda ta gre v glavnem na ravnost nesrečnega dvoboja z Ljubljano pred tremi tedni, v katerem je enajstorična izgubila zaupanje v samo sebe in plačala potem račun z najhujšim porazom, ki ga imamo zabeležena med letošnjimi izidi za točke v tej diviziji. Dopolavoristi so po dobrem startu vidno popustili, izgubili pozneje še nekaj ljudi zaradi kazni in preživljajo zdaj težke ure vselej, kadar morajo spet na teren. Gotovo je, da je med sedanjimi nasprotniki Mars še najprimernejši, da bi se mu dala odzvati vsaj točka za vzorec, in zato bodo rumeno-modri gotovo napeli vse sile v to smer, medtem ko morajo Marsovci gledati za tem izkupičkom v celoti, ker jih prihodnjič čaka še Hermes, ki tudi še nima diplome za svoje drugo mesto v tabeli.

Tekma bo ob 18 na igrišču Ljubljane.

ZABJAK IN KOROTAN

sta obe moštvi iz II. divizije ki morata jutri na igrišče v borbo za točke. Obracun med njima bo tembolj zagrizen — ne glede na to, da je od izida odvisno, kdo bo dokončno zasedel sedež št. 2 v tabeli te divizije — ker je bilo prvo srečanje med njima odločeno za zeleno mizo v korist Zabjaka, dasi je na travniku visoko zmagal Korotan. Ta »papirnata« zmaga je dvignila Zabjčane v velike višine, v katerih pa so zadnji čas zabredli na slaba pota. Kdo ve, če ne bodo že to pot čutili posledice?

Tekma bo ob 10. na igrišču Korotana na Rakovniku.

Ko že pišemo o jutrišnjem sporedu, moramo opozoriti še na mladinski pokalni turnir v izvedbi SK Marsa, ki bo v dopol-

danskih urah na igrišču prireditelja. Za najboljša moštva — prijave so bile zaključene šele včeraj in niso znane podrobnosti o njih — so pripravljena lepa darila

SLUŽBENE OBJAVE

Iz urada CONI-a

Objava št. 18. Ljubljana, 23. junija

1. Verificirajo se naslednje prvenstvene nogometne tekme, odigrane 20. t. m.: I. divizija: Ljubljana-Hermes 7:1; rezerve: Mars-Mladika 1:4, Vič-Ljubljana 1:6, Zabjak-Hermes 2:2; mladine: Dopolavoro t. t.-Hermes 0:2, Zabjak-Ljubljana 0:6, Vič-Mladika 3:1.

2. Koledar prvenstvenih tekem v nedeljo, dne 27. t. m.: igrišče Mladike ob 9.30: Mladika-Dopolavoro t. t. mladini in ob 10.30: Mladika-Vič, rezervi; igrišče Korotana ob 10: Korotan-Zabjak (II. divizija) in ob 15: Korotan-Zabjak, rezervi; igrišče Hermes ob 9.30: Hermes-Zabjak, mladini in ob 10.30: Hermes-Ljubljana, rezervi; igrišče Ljubljane ob 16.30: Ljubljana-Mars, mladini in ob 18: Mars-Dopolavoro t. t. (I. divizija).

Službojuči odbornik g. Zorko Franjo. 3. Koledar prvenstvenih tekem 29. t. m.: igrišče Marsa ob 10: Mars-Korotan, igrišče Hermesa ob 9: Zabjak-Ljubljana in ob 10: Hermesa-Mladika.

4. Koledar prvenstvenih tekem 4. julija. Službojuči g. Markič Sl. I. divizija: Mars-Hermes; II. divizija: Korotan-Mladika, rezerve: Korotan-Vič, Mladika-Ljubljana, Mars-Zabjak; mladine: Zabjak-Mladika, Mars-Hermes, Dopolavoro t. t.-Vič.

5. Kaznuje se igralec Dopolavoro t. t. Kisel Fran z ukorom.

6. Kaznuje se igralec SK Marsa Perko Bogdan s prepovedjo nastopa za 1 mesec. Všteje se mu suspenz ter mu kazen poteče 7. julija.

7. Kaznuje se igralec SK Viča Florjančič Milan s prepovedjo igre za 2 tedna. Kazen mu poteče 7. julija.

8. Kaznuje se igralec Hermesa Antonič Rudi z ukorom.

9. Kaznuje se igralec SK Viča Reich Marjan z ukorom.

10. Pozivajo se naslednji igralci, da se zglase dne 28. t. m. ob 17 v pisarni Zveze zaradi zasljanja: zastopnik SK Zabjaka, kapetan mladinskega moštva SK Zabjaka, oba izključena igralca SK Zabjaka, dalje gg. Klančnik Avgust, Kovarčič Viktor, Poljnar (SK Ljubljana).

11. Odobrijo se naslednje prijavitelne prijateljske tekme za dan 29. junij: Ljubljana-Hermes I, Ljubljana-Hermes mladina.

12. Suspendirajo se naslednji igralci: Poljnar (Ljubljana) in oba izključena igralca SK Zabjaka (izključena 20. junija).

13. Izreka se SK Ljubljani opomin zaradi slabe rediteljske službe na dan 20. junija.

14. Izreka se opomin SK Zabjaku zaradi pomanjkljive rediteljske službe na dan 20. junija.

Med vrstami

Med zadnjimi sportnimi dogodki izven doma bi bilo zabeležiti še nekatere:

V Kodanju sta se v nedeljo merili nogometni reprezentanci Danske in Švedske. Švedi, ki so tedni dni prej doma uspešno prestali preskušnjo s Švicarji, so to pot izgubili tesno z 2:3.

V madžarskem nogometnem prvenstvu je bilo zadnje nedeljo na vrsti zadnje kolo, v katerem je vodeči klub Csepel zmagal še enkrat, in sicer tokrat nad Salgotarjanom z 2:0, medtem ko je drugopoljsar moštvo iz Velikega Varadina izvil v dvoboju z Gannu samo remis s 1:1. Novosadčani so imeli za zadnji termin zelo slavnega nasprotnika Ferencvaros, pa so se navzlic temu rešili častno z zelo tesnim porazom 1:2.

Celjski atleti so se minulo nedeljo pojavili nekoliko manj številni, da bi končali tekmovanja za okrožna prvenstva. Med imeni zmagovalcev v sedmih disciplinah, ki so bile na sporedu, čitamo spet ime Gorška, ki je bil prvi na 800 m s časom 2:03.8, dalje večkrat ime Kodreta, ki se je uveljavil v kladivu in disku (čeprav s skromnimi izidoma nekaj nad 32, odnosno 31 m) ter znanega Pleterška, ki pa tokrat ni bil več prvi, temveč drugi v skoku v daljino z znakmo 6.04 m (33 cm za zmagovalcem Hannom).

Paberki iz avtomobilizma

V Nemčiji so začeli za bodoče misliti na gradnjo cestnih strojev na paro, predvsem za prevoz tovornega blaga po avtomobilskih cestah. Te lokomotive naj bi razvijale 100 konjskih sil.

V Turčiji izdelujejo načrte za zgradnjo lastne tovarne za izdelovanje poljedelskih strojev.

V prvem polletju l. 1942. je Španija uvozila nad 2.500 avtomobilskih vozil za skoraj 7 milijonov pezet vrednosti.

OGARJEVA ANICA

Mesec dni pozneje sta se kraljevič in Anica poročila.

Tako se je torej uresničilo to, kar je rekel lepi tujec Anici na gozdni poti. Ko pa se je Anica tega spomnila, jo je nenadoma obšel smeh: prvi del se je izpolnil — druga mora uganiti! In leto dni od današnjega dne ima čas, da zve za neznančev ime.

Ponesrečen poskus prehoda

čez Ande

Iz Valparaisa poročajo, da se je poskus prekoračenja Andskih Kordiljer, ki so ga tvegali štirje mladi hribolazi, končal tragično. Štirje članski planinarji, ki so se udeležili odprave, so odrinili 7. junija iz Neuquena. Nekaj časa so prihajala od njih dobra poročila, potem pa so raziskovalci zašli v silen vihar, ki je trajal dva dni. Ko je vihra ponehala, so našli trupla vseh štirih planincev v skalovju. Naložili so jih na kmečka vozila ter pokopali na skupnem pokopališču v Valdiviji.

Radio Ljubljana

SOBOTA, 26. JUNIJA 1943-XXI

7.30 Pesmi in napevi — 8.00 Napoved časa, poročila v italijanščini — 11.50 »Pol ure za vojaka« — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Pisana glasba — 13.00 Napoved časa, poročila v italijanščini — 13.10 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.12 Orkester, vodi dirigent Gallino — 13.50 Komorna glasba — 14.00 Poročila v italijanščini — 14.10 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Stijanc: Operetna glasba — 15.00 Poročila v slovenščini — 15.15 Pokrajinski vestnik — 17.00 Napoved časa, poročila v italijanščini — 17.15 Na harmoniko igra Avgust Stanko — 17.45 Pisana glasba — 18.00 Gospodinsko predavanje v slovenščini — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Politični komentar v slovenščini — 20.00 Napoved časa, poročila v italijanščini — 20.20 Pripombe k dogodkom — 20.40 Gluck: »Alcesta«, v odmorih: predavanje v slovenščini, zanimivosti v slovenščini — po operi: poročila v italijanščini.

Uspešno oglaševanje le v »Jutru«!

Advertisement for Ivan Mikuš, featuring a portrait and text about his work and services.

A. ALEXANDER:

72

POZABLJENI NAPEV

ROMAN

»Marsikaj. Snyder je bil Wilkinsov pajdaš; izumil je posebno akustično ključavnico in mu prodal patent. Nato je zgradil to skrivališče ter ga opremil z zaporo po svojem izumu. Wilkins pa je dobil peklenko misel, da je zaprl zgraditelja te strašne ječe z Manhattanom vred: najbrže ni hotel, da bi kdor koli kaj zvedel o skrivnosti ... Ali veste morda kak drug razlog, Wilkins, ki v vas bil napolni k takemu ravnanju?«

Ciupplik je mirno in vdano odgovoril: »Kakor nihče drug, tako tudi Snyder ni vedel, kdo je Wilkins. Saj se spominjate zadeve z brzojavkami: oštel sem obdava, tako Huntingtona kakor Snyderja, ker se je bila izvedba načrta ponesrečila in si je bil neki Ciupplik prilastil vso korist. V resnici pa se je bil načrt sijajno obnesel. Snyder se je zaradi tega hotel maščevati nad menoj in me je poskušil ugonobiti s peklenjskim strojem. Ko mu je ta naklep izpodeltel, je snoval nove, še in še, vkljub Wilkinsovim strogim prepovedim in ukazom, naj pusti Ciupplika pri miru. Razumeli boste torej, da sem ga moral spraviti s poti, akoravno nerad, ker je bil moj najboljši sodelavec.«

»Kaj pa akustična ključavnica? Kako se je zgodilo, da ste pozabili napev?«

»Pozabil ga nisem nikoli, samo zapeti ga nisem mogel. V tem je bila moja nesreča, drugače bi bil zdavnaj pobegebil z denarjem. Snyder mi ni bil povedal, iz katere operete so note, ki jih je vzel za ključ.«

»Torej je samo slučaj nanesel, da je eden izmed pastirjev, ki pasu svoje črede v sosesčini, zapel ta napev?«

»Vsekako gre samo za slučaj, a stvar ni tako nenavadna, kakor bi se zdela na prvi pogled. Snyder je napravil svojo akustično ključavnico šele pred nekaj tedni; morda je bil pastir kje blizu in je melodijo tolikokrat slišal, da mu je ostala v spominu ...«

»Hvala!« ga je prekinil kapetan. »Zdaj vem vse, kar potrebujem ...«

Nato se je spustil v jamo, kjer sta ležala trupla, ter si pazljivo ogledal mrtveca in njuno okolico. Mahoma je presenečeno vzkliznil.

V steno jame je bilo vrezanih nekaj besed. Hearn je izvelke povečevalno steklo, od katerega se ni nikoli ločil, in dolgo ogledoval ta znamenja.

»Kaj pa je?« je vprašal Leroy.

»Ta napis je Manhattan vrezal v zid, preden je umrl,« je z resnim glasom zamrmral kapetan. »Njegova trinajsta in zadnja oporoka!« Glasno jo je prečital:

»Vse svoje premoženje zapuščam po enakih delih Dori in Evelini Elmhurstovi, Franku Leroyu, Wilburju Isaciku in svojemu zvestemu slugi Jacku Hunterju.«

Nihče ni pripomnil besedice. Šele ko se je Hearn pritaženo zahajljal, je Leroy malce zlovoljno vprašal:

»Zakaj se smejete?« »Neverjetno!« je presenečeno vzkliznil Hearn. »Razložno se pozna, da je skušal nekdo izpraskati ime Wilburja Isacika ter ga nadomestiti z imenom Erika Snyderja!«

»To je od sile!« je Leroy pritrdil. »Premislite: Manhattanu se v smrtnem boju z največjo težavo

posreči, da napiše svojo poslednjo voljo; Snyder pa vreže svoje ime čez Wilburjevo, v upanju, da ga bodo še za časa rešili!« »Slabo, slabo!« je zamrmral Hearn in zmajal z glavjo. »Potvorba na smrtno uro. Mislim, da bo ta Snyder preteto v škripcih, kadar bo sklepal račune z nebeskim Očetom ...«

V NEDELJO, DNE 27. JUNIJA T. L. ZACNE IZHAJATI

NAŠ NOVI ROMAN

KRALJICA KARIBOV

izpodb. peresa E. SALGARJA

»KRALJICA KARIBOV« je nadaljevanje »ČRNEGA GUSARJA«, ki je lani navduševal naše bralce. Zato bi bilo odveč poudarjati, da odlikujejo tudi ta roman svetovnoznane vrline Salgarjevega peresa: napeto dejanje, romantična izjemnost značajev in usod ter živo, barvito slikanje daljnih dežel, ki jih je kapitan Emilio Salgari izza svojih mnogoletnih mornarskih potovanj dobro poznal.

Ne zamudite torej užitka, ki se vam obeta, in

PAZITE NA ZACETEK:

V NEDELJO, DNE 27. JUNIJA TEKOČEGA LETA